…УУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…рят-Монголой ҮНЭН

…Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно …едэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 239 (1839)
ОКТЯБРИИН 8
СУББОТО
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: **В. Лошкомоева.**—Дутагдалнуудаа ябууд усадхана. **Р. Будаев.** — Кружогуудай заняти болобо. **А. Крушельницкий.** — Пропагандистнуудта саг үргэлжэ туһалха (2-дохи нюур).

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай Договорые эсэслэн баталалгын грамотануудые андалдан абалсалга тухай коммюнике (2-дохи нюур).

Хайшан гэжэ нооһо ехээр хайшалдаг болообибди (Читын областиин Агын национальна округой Могойтын районой «Коммунизм» колхозой ОТФ-е даагша Балдан Батацыреновтэй хөөрэлдөөн, 2-дохи нюур).

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД (3-дахи нюур).

СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Югославида ошоод байһан тушаа (4-дэхи нюур).

Советскэ гэр байрын хүдэлмэрилэгшэдэй делегациин США-да ошоод байһан тушаа (4-дэхи нюур).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси (4-дэхи нюур).

…жалшадай дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандаха

…ниитэ арад зонтой холбоо …о бэхижүүлхэ, тэдэнэй по…, ажахын эдэбхие дээшэ… хэрэгтэ Коммунистическэ … Советскэ правительствын …ын анхарал оролдолго …й ашаар ажалшад оро… политическэ, культурна, …байдалда ехэ эдэбхитэйгээр …дадаг болоо. Советскэ арад …роо коммунистическэ об…байгуулха хэрэгтэ шэнэ шэ…тануудые туйлана.

…бүхы советскэ арад пар…тэй январска, июльскэ Пле… шиидхэбэриие хэрэг дээ…үүлхэ гэжэ бүхы хүсэл …о гаргана. Хүдөө ажахые, …мышленностиие, культурые улам …н хүгжөөхын, энэ хэрэгтэ …рүүлдаг дутагдалнуудые …усадхахын тула нэн түрүүн … аппарадай хүдэлмэриие …ха, даалгагдаһан ажалай …дэлмэрилэгшэдэй харюусал…эшэлүүлхэ, ажалдаа ал…бирогоор, ёһо тэдыгээр … ябадалые дары усад…эн ниитэ арад зонтой хол…саагаа бэхижүүлхэ тон шу…о парти, правительство гү…арадай хүдэлмэрилэгшэ…на. Тиимын тула партий…кэ, ажахын органуудай хү…гшэд ажалшадай бэшэ…он дурадхалнуудта анха…ар хандаха, тэдээн соо та… асуудалнуудые зүбөөр … уялгатай. Юуб гэхэдэ, … али нэгэ организациин, …раанай, предприятиин гү, …н ямар нэгэ һалбариин ду…дые саг соонь элирүүлнэ, …усадхаха талаар тон зүб ду…дые оруулна. Мүн ажал…а шүүмжэлхы ажаглалта…нэ бэшэ, харин ажалай бү…дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин … болзорһоонь урид дүүргэхэ, …ын шанарые һайжаруулха, …ин арга методүүдые нари… талаар үнэтэ дурадхалнуу…улна.

… республикын организаци… зургаанууд, предприяти… мүн газетын редакцинуудта …һаа олон бэшэгүүд абта… хүтэлбэрилхы хүдэлмэ… ажалшадай эрилтэнүүдтэ …тайгаар хандана. Тэдэнэр …ай һанамжа болон дурад… тушаа тогтоогдоһон болзор …бөөр шиидхэбэри гаргадаг, … бариһан хүндэ абаһан хэм… тухайгаа саг соонь харюу …ам. Гэбэшье, ажалшадай … болон мэдүүлгэнүүдтэ ёһо тэ… хандаха, тэдэниие удаан саг …жа үзэдэггүй, нобшо хойрог …нууд үшөө хүсэд усадхаг… байһаар. Жэшээлхэдэ, Улан…одой районно Соведүүдэй …нууд ажалшадһаа ороһон бэшэгүүдые саг соонь хаража …й, харюу үгэнгүйгөөр орхи…на.

…йсоведүүдэй гүйсэдкомууд… байдалай асуудалаар олон …энүүд городой ажалшадһаа … Тэдэнэй олонхинь саг соогоо …үзэдэггүй байна.

… баримтанууд мүн ажалшадай …үдай Улан-Удын горсоведэй …момой арадай гэгээрэлэй та…гдэнэ. Ажалшадай бэшэ… болон мэдүүлгэнүүдые саг соонь хаража үзэдэггүй, тэдэниие шиидхэхэ хэрэгтэ хойрогоор хандадаг баримтанууд «Заготскодой» контородо, Бурпромсоведтэ, «Забайкаллес» комбинадта, республикын Арадай элүүрые хамгаалгын министерство ба бусад организацинуудта үшөө хүсэд усадхагдаагүй байһаар.

Редакцинуудта ажалшадһаа абтаһан олонхи бэшэгүүд, шүүмжэлхы ажаглалтанууд газетын хуудаһануудта толилогдоно. Ажалшадай шүүмжэлхы хэдэн бэшэгүүд мүн манай газетын мүнөөдэрэйшье номерто толилогдобо. Эдэ бэшэгүүдые шэнжэлэн хараад үзэхэдэ, арад зон ажахын, культурын бүхы асуудалнуудаар һонирхоно, ажаглаһан ямар нэгэ дутагдалнуудые саг соонь элирүүлэн усадхаха гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоно. Партийна, советскэ, ажахын органуудай олонхи хүтэлбэрилэгшэд газетэнүүдтэ толилогдоһон ажалшадай бэшэгүүд соо заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха талаар дары хэмжээнүүдые абадаг байна. Тэдэнэр энээн тухайгаа газетын редакцинуудта саг соогоо мэдээсэнэ. Гэхэтэй хамта, Хэжэнгын, Яруунын, Сэлэнгын, Ториин аймагуудай, «Забайкаллес» комбинадай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадай элирүүлэн шүүмжэлһэн дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ саг соогоо абадаггүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэжэнгын аймаг дотор ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байһан тухай ажалшадай хэды мэдээсэбэшье, аймагай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха тушаа һаналаа багаар табина, зохихо хэмжээ абанагүй.

Партийна, советскэ, ажахын органуудта ажалшад хандахадаа, тэдэнэй мэдүүлгэ болон дурадхалнууд зүбөөр шиидхэгдэхэ, дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээнүүд абтаха гэжэ ехэ этигэжэ бэшэнэ гээшэ. Тиимэһээ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ажалшадай бэшэгүүд болон гомдолнуудта анхаралтайгаар хандаха ёһотой. Организаци, эмхи зургаан, предприятиин хүтэлбэрилэгшэ бүхэн ажалшадһаа абтаһан бэшэгүүд ба дурадхалнуудтай өөһэдөө танилсаха, тэдэнэй зааһан дутагдалнуудые усадхаха талаар абтаһан хэмжээнүүдэй хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһые хинан шалгаха уялгатай. Ажалшадай нэгэшье бэшэг, мэдүүлгэ харюугүйгөөр орхигдохо ёһогүй.

Ажалшадай бэшэгүүд болон мэдүүлгэнүүдтэ ёһо тэдыгээр хандадаг, тэдэниие нобшо хойрогоор шиидхэдэг ушар хадаа дороһоо ороһон шүүмжэлэлые үнэндөө хабшаһан ябадал мүн. Партийна организацинууд иимэ албан хойрог хүдэлмэрилэгшэдые элирүүлхэ, тэдэниие шанга харюусалгада хабаадуулха, ажалшадай бэшэгүүдые хаража үзэлгые ходо хинан шалгаха ёһотой.

Элдэб асуудалнуудаар ажалшадһаа абтаһан бэшэгүүд, дурадхалнууд арад зоной ургажа байгаа политическэ, ажалай эдэбхие бүри элеэр гэршэлнэ. Тиимэһээ арад зоной үнэтэ дурадхалнуудта, шүүмжэлхы ажаглалтануудта анхаралтайгаар хандаха, тэдэниие дэмжэхэ гээшэ партийна, советскэ, ажахын органуудай нангин уялга мүн.

…олдавска ССР-эй колхозууд болон совхозууд …, овощь ба үрэ жэмэс бэлэдхэхэ, худалдаха …элэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ

…давска ССР-эй колхознигууд, …ууд ба совхозуудай хүдэлмэ…эд, хүдөө ажахын мэргэжэл…ажалай продуктнуудые үй…лгэ ехэдхэхэ талаар КПСС…гэй январска Пленумэй түү…ихдхэбэриие бэелүүлэн, Совет…озай Коммунистическэ пар…Х съездые эрхимээр угтахын … социалистическэ мүрысөө …үүлжэ, һү бэлэдхэхэ ба ху… гүрэнэй түсэб, малай тоһо …эрилхэ түсэб болзорһоонь …үргээ. 1954 оной энэ үеынхи…… мянган центнер үлүү ехэ …рэндэ тушаагдаа. Республи…дөө ажахын хүдэлмэрилэг…өөдынгөө арга боломжые ха…раад, жэлэй эсэс хүрэтэр 150 … центнерһээ бага бэшэ һү гү…нэмэжэ тушааха ба худалда…а абаа.

…бликын колхозууд овощь бэ… ба худалдаха түсэбөө дүүр…эрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 18 мянган тонно үлүү ехэ овощь гүрэндэ тушаагдаа. Түсэбһөө гадуур 15 мянган тонноһоо бага бэшэ овощь гүрэндэ тушаагдаха байна.

Республика дотор эфиро-тоһото культурануудые бэлэдхэхэ түсэб 142 процент дүүргэгдэжэ, 1954 оной энэ үеынхидэ орходоо эдэ культуранууд 14,5 мянган тонно үлүү ехээр тушаагдаа. Үрэ жэмэс гүрэндэ тушааха ба худалдаха түсэб 105 процент дүүргэгдээ. Жэлэй дүүрэтэр 8 мянган тонноһоо бага бэшэ үрэ жэмэс гүрэндэ тушаагдаха ба худалдагдаха байна.

Молдавска ССР-эй колхознигууд, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө үедэ мяха, наран сэсэг, кукуруза, сахарна свёкло болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Хартаабха тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоособо

Энэ жэлдэ Түнхэнэй аймагай колхозууд хартаабха болон овощиин баян ургаса ургуулаа. Эндэхи түрүү колхозууд хартаабхаяа малтахын хажуугаар шэнэ ургасаһаа гүрэндэ тушаажа эхилээ һэн. Аймагай колхозууд октябриин 1-дэ гүрэндэ уялгата ёһоор хартаабха тушааха түсэбөө 118 процент дүүргэбэ. Гүрэндэ дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр хартаабха худалдаха түсэб 315 процент дүүргэгдээ. Гүрэндэ хартаабха худалдалга үргэлжэлһөөр.

Мүнөө гүрэндэ овощь тушаалга үргэнөөр ябуулагдажа байна. Түсэб дүүргэгдэхэ ойртоо.

Хартаабха малталгадань туһална

Улекчинэй дунда һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ түрэл Хрущёвой нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ, таряа болон хүдөө ажахын бусад культурануудые хуряалгадань жэл бүри ехэ туһа хүргэдэг заншалтай. Һургуулиин ахалагша классуудай олонхи һурагшад амаралтынгаа үедэ 60—70 ажалта үдэр олоһон байна.

Энэ намартаа 8—9-дэхи классуудай һурагшад колхоздоо таряа сэбэрлэхэ, гүрэндэ тушааха, хартаабха малтаха, овощь хуряаха хүдэлмэринүүдтэнь туһалжа байнхай. Илангаяа хартаабха малталга дээрэ олон һурагшад хүдэлнэ. Энэ жэлдэ Ториин аймаг соо тус колхоз хартаабхын яһала баян ургаса ургуулаа. Оролдожо ургуулһан ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха хэрэгтэнь туһалха гэжэ һургуулиин үхибүүд шиидэһэн байна. Мүнөө колхоз хартаабха тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосоод, гүрэндэ худалдажа, үрэһэ хүрэнгээ хаажа байнхай.

Олохон һурагшад ток дээрэ таряа сэбэрлэхэ, хатааха хүдэлмэринүүдтэ ябалсана. Таряа сэбэрлэлгэдэ хүдэлмэрилжэ байһан һурагшадай дунда 8-дахи классай һурагшад Надежда Цыремпилова, Ханда Жалсанова эрхимээр ажаллажа, бусадта жэшээ харуулна. Эдэ хоёр һурагшад үдэрэйнгөө даалгабариие ходоосо 150—200 процент дүүргэдэг байна. Машинада таряа ашадаг һурагшад Сергей Гомбоев, Владимир Улзэтуев, Ринчин Будаев гэгшэд ехэшүүлһээ дутуугүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Сентябрь һара соо 8-дахи, 9-дэхи классуудай һурагшадай олонхинь 30—40 ажалта үдэр олоо.

М. Гончиков.

Республикын аймагуудта ургаса хуряалгын ябаса тухай 1955 оной октябриин 5-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	хуряагдаһаниинь: Ороһото культуранууд	Хартаабха	Овощь	Солоомо һурилгэ
Иволгын	100,0	100,0	84,0	55,9
Прибайкальска	100,0	100,0	83,9	75,3
Баргажанай	100,0	97,8	83,3	42,6
Заиграйн	98,6	100,0	82,7	47,1
Түнхэнэй	98,4	100,0	87,5	42,9
Кяхтын	98,4	93,7	70,3	10,7
Бичурын	97,5	97,3	83,3	17,1
Мухаршэбэрэй	96,6	98,6	76,9	27,6
Тарбагатайн	96,1	99,4	49,1	35,3
Хориин	95,6	100,0	91,4	18,4
Сэлэнгын	95,1	97,5	93,1	27,8
Курумканай	94,2	100,0	88,4	31,6
Закаменай	93,5	65,4	88,5	44,4
Кударын	93,4	96,6	100,0	24,2
Б-Кударын	91,9	96,9	58,0	66,8
Кабанскын	91,0	93,4	50,6	54,5
Яруунын	83,5	95,8	54,5	11,3
Хэжэнгын	81,4	85,5	78,0	46,9
Зэдын	80,3	98,0	97,7	16,8
Ториин	78,8	91,9	89,6	2,4

Республикын олон аймагуудта юрэнхыдөө ургаса хуряалгын хүдэлмэриин ехээр унжагайруулагдажа байһан тухай мүнөөдэрэй мэдээн тодорхойлон харуулна. Үшөөл олон аймагуудай колхозуудта ехэ газарай тарян мүнөө ургаатаяа, үдэр ерэхэ бүри улам ехээр айража байһаар. Илангаяа Ториин, Хэжэнгын, Кабанскын аймагуудта таряа хуряалга ехээр унжагайруулагдана. Мүн олон аймагуудта хартаабха хүсэд малтажа абтаагүй, газар дороо хэбтэһээр. Гэтэр, зарим газарнуудта мүнөө түрүүшын саһан оронхой, һүниндөө газар хэдэн сантиметрээр доошоо хүрөөд хононо. Мүнөө республика дотор үшөө гурбан зуугаад шахуу гектарай хартаабха малтагдаагүй.

Мүнөө юумые хойшолуулха саг бэшэ. Тиимэһээ колхозууд болон МТС-үүд бүхы арга боломжоёо хэрэглэн, үлөөшэ таряагаа, хартаабхаяа хэдыхэн хоногой турша соо хуряаха хэмжээ абаха уялгатай.

Энээнтэй хамта колхозууд үрэһэнэй фонд байгуулха хүдэлмэри ябуулха ёһотой.

Овощь, тэжээлэй корнеплодуудые хуряаха, солоомо мэхиинэ һүрилхэ хүдэлмэриин бүришье муугаар ябуулагдажа байһые онсо тэмдэглэхэ шухала. Байкало-Кударын, Кабанскын, Яруунын, Ториин аймагуудта овощь хуряаха хүдэлмэри болошогүйгөөр унжагайруулагдана.

Малда шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ гээшэ ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл мүн. Тиимэһээ колхозууд бүхы аргаар шэмэтэ тэжээл нэмэрилүүлхын тулада мүнөө оролдохо ёһотой. Мүнөө овощиин үлэдэһые силос болгон даража абаха, мүн тэжээлэй корнеплодуудые бултыень хуряажа абаха шухала. Гэбэшье, зарим газарта, жэшээнь, Байкало-Кударын, Зэдын, Курумканай аймагуудта тэжээлэй корнеплодуудые хуряалга, мүнөө болотор эхилээдүй.

Колхозууд болон машинно-тракторна станцинууд хүдөө ажахын гол хүдэлмэринүүдээ ябуулхатаяа хамта малай тэжээл болохо бүхы юумые суглуулжа абаха ёһотой. Мүнөө бүхы солоомо, мэхиинэ суглуулжа, һүрилжэ абаха хэрэгтэй. Эдэ бүхы хүдэлмэриие саг соонь дүүргэжэ, партиин XX съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө хүдөөгэй ажалшад социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байна.

Ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилхаар малай байрануудые бариха

Колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ нютагайнгаа барилгын материалнуудые үргэнөөр хэрэглэхые оролдоно. Хэдэ хэдэн аймагуудай колхозууд малай болон үйлэдбэриин бусад барилгануудые шулуугаар баридаг болоо. Шулуун барилганууд илангаяа Кударын аймагта олоор бодхоогдоно. Эндэ мүн шлакобетоноор малай байранууд баригдадаг болоо. Энэ жэлдэ Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо шлакобетоноор 100 үнеэдэй байха нэгэ типовой байра баригдаа. Тэрэ байра соо дүүжэн харгы, автоуһалуури гэхэ мэтын түхеэрэлтэнүүд тодхогдожо, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдынь механизацилагдаһан байна. Байратай зэргэлүүлээд мүн үнеэдые һааха таһалга, тэжээл буйлуулха цех шлакобетоноор баригдаа. Байрада дүтэхэнэ шулуугаар һуури татаад, тугалай нэгэ байра модоор баригдажа һаяхан дүүргэгдэбэ. Тэндэнь мүн тугалай хоёрдохи байра баригдажа захаланхай. Эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэй байха иимэ нэгэ байра хамһабариин барилгануудтайгаар, тугалай байратайгаар баригдажа дүүргэгдэхэ болоо.

Эдэ колхозуудта типовой проектнүүдэй ёһоор малай байрануудай баригдажа байдагынь һайшаалтай. Энээнэй ашаар ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха түхеэрэлтэнүүдые мүнөө жэлдэ бултыеншье тодхожо шадаагүй һаа, саашадаа тодхохо аргатай байгдаха байна. Гэбэшье, зарим газарнуудта малай байранууд проектһээ ондоо болгогдожо, «бүтэхэ тээшэнь» хэгдээд, дутуу ядуугаар баригдана. Иигэжэ проектые хазагайруулха гээшэ тон буруу. Юуб гэхэдэ, проектһээ ондоо болгожо бариһан байранууд соо үбһэ тэжээл зөөхэ, наг шэбхэ газаашань гаргаха, малые автоматическаар уһалха, тэжээл буйлуулха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые механизацилха түхеэрэлтэнүүдые тодхохо аргагүй болодог. Прибайкальска аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэй нэгэ байра проектһээ ондоо болгогдожо, дутуу ядуугаар баригдаа. Тэрэ байра хойто талһараа оройдоошье сонхо гаргагдаагүй. Эндэ 1945 онһоо хойшо тугалай нэгэ байра баригдажа захалаад, мүнөөшье болотор дүүргэгдэнгүй, хушалтагүй үмхиржэ хэбтэнэ. Мүн энэ аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо үнеэдэй нэгэ байра типовой түхэлтэйгөөр баригдаһан аад, хүсэд дүүргэгдэнгүйгөөр гурбадахи жэлээ тэндэнь мал байлгагдана. Тэрээн соохи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагдаагүй, сэбэр агаар оруулжа байха хоёр хоолойнууд хэгдээгүй, сонхонуудынь проектһээ ондоогоор гаргагдаа. Мүн тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо проект хүсэд һайнаар сахигдангүйгөөр нэгэ байра баригдаад, хахад хушалтатайгаар хоёрдохи жэлээ хонид үбэлжүүлэгдэжэ байнхай.

Малай байрануудые олон жэлнүүдтэ барижа дүүргэнгүйгөөр хэбтүүлхэ гээшэ тон муу. Зарим газарнуудта малай байранууд баригдажа дүүргэгдэнгүй хэдэн жэл соо хушалтагүй хэбтээд, үмхиржэ муудана. Байкало-Кударын аймагай колхозууд малай байрануудые бүришье удаанаар баридаг заншалтай. Пушкинай нэрэмжэтэ колхоз 1942 ондо хонидой нэгэ байра бараад, хушаагүй орхижорхиһониинь арба гаран жэл соо һандаржа, үмхиржэ байна. Мүн эндэхи Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо гахайн нэгэ байрын хахадынь хушагданхай байһаар гурбан жэл боложо байна. Эндэхи колхозууд малай байрануудые хушажа дүүргээгүй аад, «байрын барилга дүүргэгдээ, ашаглалгада үгтөө» гэжэ тоолодогынь буруу. Тэрэ заншал мүнөөшье үргэлжэлһөөр. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл үнеэдэй байха нэгэ байра бараад, хүсэд хушажа дүүргэнгүй, ашаглалгада үгэһэн байна. Хура борооной ехээр ородог, шииг нойтотой Байгал шадарай аймагуудай колхозуудта байрануудые удаан саг соо хушалтагүй хэбтүүлхэ гээшэ бүришье таарахагүй, мүнгэ зөөри ехээр гаргажа бодхооһон ниитынгээ зөөридэ эзэн бусаар хандаһан ябадал гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө үбэлэй хүйтэн дүтэлжэ, колхозууд хаа хаанагүй малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэлэдхэжэ байнхай. Үбэлжэлгын эхилтэр шэнээр баригдажа байһан байрануудаа түргэнөөр аад, проектын ёһоор барижа ашаглалгада үгэхын, зосоохи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдыень механизацилхын тулада колхозууд бүхы оролдолгоёо гаргаха зэргэтэй.

А. Гусев, БМАССР-эй
Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи
колхозно барилгын управлениин инженер.

Колхозой гэшүүн болоһон мэргэжэлтэд

«Колхозуудые агрономическа ба зоотехническэ талаар хангалгые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн МТС-эй мэргэжэлтэд ехэтэ һайшаажа угтаа һэн. Урдань МТС-һээ колхозуудта ошоод хүдэлмэрилжэ байһан хүдөө ажахын мэргэжэлтэд колхозой гэшүүн болгожо абахыень хамтын суглаануудта мэдүүлгэнүүдые бариба.

Мэдүүлгэнүүдые бариһан мэргэжэлтэд эдэ үдэрнүүдтэ бүри эдэбхитэйгээр, эршэ зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, зоотехник Н. И. Путинцева «Искра» колхоздо колхознигуудтай хамта үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна. Нүхэр Путинцева үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй бүхы асуудалнуудые һонирхожо, нэгэ харахада малай байрануудые барижа, һэльбэн заһабарилжа байһан газарта, нэгэ харахада үбһэ, солоомо зөөгдэжэ байһан газарта, малай гүүртэ, отаранууд дээрэшье, саг үргэлжэ харагдадаг болоо.

— Урдань би ехэнхи сагаа МТС колхоз хоёрой хоорондо ябажа үнгэргэдэг һэм. Мүнөө нилээд амар, сүлөөтэй бологдобо,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Мүн тэрэшэлэн энэ колхоздо агрономоор хүдэлмэрилдэг мэргэжэлтэ Ксения Самуиловна Крылова ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада бэлэдхэжэ захаланхай.

Б. Дымбрылов.

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ тугалай, үнеэдэй байра барижа дүүргэхэеэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наада таладань тугалай байрын барилга.

А. Мантаевай фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Дутагдалнуудаа ябууд усадхана

Иволгын аймагай партийна организацинуудай коммунистнууд энэ жэлдэ 4 политһургуулида, партиин түүхэ болон В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга, политэкономи шудалха 29 кружогто ба 2 семинарта ябажа политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ юм. Олохон коммунистнууд бэеэ даагаад һурана.

Тус аймагай олохон партийна организацинуудта политһургуули болон кружогуудай түрүүшын занятинууд боложо үнгэрбэ. Оронгын территориальна парторганизациин, «Красный Оронгой», «8-ое марта», Ленинэй, Булганинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай партийна организацинуудта түрүүшын занятинууд эмхитэйгээр, идейно-теоретическэ талаараа һайнаар үнгэрбэ.

Пропагандистнууд нүхэд Омбоева, Арьяин, Черкашина, Ковалев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг кружогуудай занятинууд һонирхолтойгоор үнгэрөө. Тэдэ пропагандистнууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые һурагшадта ойлгосотойгоор хэлэжэ үгэбэ.

37-дохи долоон жэлэй һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политэкономи шудалха кружок һургуулиин занятинуудай эхилхэтэй хамта һуралсалаа эмхидхэһэн байна. Тэндэ 4 заняти боложо партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые шудалжа дүүргээд, политэкономиин номоор капиталистическэ үйлэдбэрилгын түрүүшын бүлэгые ээлжээтэ занятидаа үзэжэ эхилхэнь. Энэ кружогто һуралсадаг 16 багшанар понедельник бүхэндэ эмхитэйгээр занятидаа ерэнэ. Кружогые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Лахтикова оролдосотойгоор бэлэдхэжэ, занятияа һонирхолтойгоор үнгэргэнэ.

Партийна библиотекын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политэкономиин асуудалнуудые шудалха семинарай заняти эмхитэйгээр эхилээд, октябриин 3-да болоһон түрүүшынгээ занятида 32 коммунистнуудһаа 30-ниинь ерэбэ. Семинарые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Будаев түрүүшын хоёр час соо «Политическэ экономиин предмет тухай» лекци уншаа. Удаань ээлжээтэ занятияа яажа үнгэргэхэ, тэрээндэ хайшан гэжэ бэлэдхэхэ тухай семинарта хабаадагшад хэлсэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, зарим партийна организацинуудта түрүүшын үдэрһөө эхилжэ занятинууд таһалдаба. Аймгүйсэдкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн партиин түүхые шудалха кружогой занятида 12 хүн ерэхэ байһан аад, оройдоо 6 хүн ерээ. Эндэ заняти үнгэргэгдөөгүй. Тус парторганизациин секретарь нүхэр Матренина энээндэ ехэхэн зэмэтэй. Мүн зарим партийна организацинуудта түрүүшын заняти тон хангалтагүйгөөр үнгэрһэн ба олохон коммунистнууд занятидаа ерээгүй байшаба.

Түрүүшын үдэр үзэгдэһэн эдэ дутагдалнуудые усадхахын тулада партиин айком шухала хэмжээ абажа байна.

В. Лошкомоева.

Кружогуудай заняти болобо

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци партийна һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилхын тулада нилээдгүй ехэхэн бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэһэн байна.

Мүнөө жэлдэ партийна һуралсал эмхидхэхэдээ коммунист бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, хэнэй ямар кружогто һурахыень элирүүлээд, экономическа географи шудалха нэгэ кружок, В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажалябуулга шудалха гурбан кружок эмхидхээ юм. Коммунистнуудай олооро байдаг газарнуудаар кружогуудай занятинуудые үнгэргэхөөр хэлсэгдэһэн байна. Тиин колхозой центрһээ 25—30 километр газарта оршодог Үдүнгэдэ, 15 километр газарта байдаг Шулуутада кружогууд эмхидхэгдээ.

Кружогуудай занятинуудые шадамараар хүтэлбэрилхын тулада пропагандистнуудые шэлэн табихадаа, харьяата ажалдаа дүршэлтэй болоһон, теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй коммунистнуудые партийна организациин бюро томилбо. Жэшээлхэдэ, экономическа географи шудалха кружогой пропагандистаар коммунист нүхэр Б. Ц. Батуев томилогдоһон байгаа. Энэ нүхэр дүрбэдэхи жэлээ пропагандистаар ажаллаха зуураа, жэлһээ жэлдэ бүри дүршэлтэй боложо, өөрынгөө кружогой һурагшадые политическэ һайн бэлэдхэлтэй болгожо байна. Тэрэшэлэн В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгые шудалха кружогой пропагандист Ж. Д. Минжуров коммунистнуудай дунда нилээд хүндэтэй, шадамар бэрхэ пропагандист гэжэ зүб тоологдодог юм.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэһэнэйнгээ ашаар, энэ партийна организациин кружогуудай түрүүшын занятинууд эмхитэйгээр үнгэрбэ.

Коммунистнууд болзорлоһон сагтаа сугларжа, түрүүшынгээ занятиие эмхитэйгээр үнгэргэбэ.

Үдэшын найман саг болохоёо байба. Колхозой партийна кабинет соо арбаад хүн суглараад, ажал хэрэг тухай хөөрэлдэжэ һуубад. Тэдэнэй дунда хонишон Дулмажаб Галсанова, шофёр Д. Будажапов, түмэршэ дархан Д. Лобсанов, гэрэй эзэн эхэнэр Б. Ц. Бальжинимаева болон бусад бии.

Уданшьегүй найман саг боложо, пропагандист Жамсо Дашиевич Минжуров занятияа эхилхын урда кружогто һураха коммунистнуудые бүридхэбэ. Тиихэдэнь энэ кружогто һурахаар бэшүүлһэн 12 коммунистнууд булта сугларһан байба.

Нүхэр Минжуров мүнөө жэлдэ үзэхэ программатайнь коммунистнуудые танилсуулба. Тэрэнэй һүүлээр пропагандист программынгаа нэгэдэхи темэ «Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ нүхэр Н. А. Булганинай хэлэһэн элидхэл» тухай хөөрэжэ эхилбэ.

Занятиин һүүлээр һурагшад пропагандистда олон асуудалнуудые табиба. Нүхэр Минжуров тэдэнэй бүхы асуудалнуудтань тобшо тодорхой харюунуудые үгэбэ.

Р. Будаев.

Пропагандистнуудта саг үргэлжэ туһалха

Пропагандистска кадрнуудайнгаа мэргэжэл шадабарине, теоретическэ бэлэдхэлые дээшүүлхын түлөө партиин Заиграйн айком оролдолго гаргана. Пропагандистнуудаймнай 5-ниинь партиин обкомой дэргэдэхи һарын курса дүүргэһэн, 3-ниинь дээдэ экономическа эрдэмтэй, 2-ынь партийна һургуули дүүргэһэн, бэшэниинь дээдэ һургуулитай багшанар юм.

Партиин айком һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр һайн бэлэдхэлтэй, хүн зондоо хүндэтэй хүнүүдые пропагандистнуудаар томилоо һэн. Сентябриин 20—21-дэ пропагандистнуудай семинар болоо. Тэрэ семинар дээрэ хамта 54 хүн байлсаа.

Октябриин 1-дэ Баруун Тарбагатайн леспромхоздо эмхидхэгдэһэн партиин түүхые шудалха гол түхэлэй кружогой, политһургуулиин, мүн Черемуховско леспромхоздо эмхидхэгдэһэн политэкономиин кружогой занятинууд һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэбэ. Черемуховско леспромхозой «Красный Яр» гэжэ модо бэлэдхэлэй участогта эмхидхэгдэһэн политһургуулиин занятида партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые шудалан үзэбэ. Үнэгэтэйн дунда һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политэкономиин, партиин түүхые нэгэдэхи жэлээ шудалха дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогуудай занятинууд һонирхолтойгоор болоо. Эдэ кружогуудта һуралсагшадта «Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай» лекци РСФСР-эй габьяата багша нүхэр Калакпашвили уншаба. Тельманай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн В. И. Ленинэй биографи шудалха кружогой, Онохойн леспромхоздо эмхидхэгдэһэн политэкономиин, партиин түүхые шудалха гол түхэлэй кружогой, политһургуулиин занятинууд эмхитэйгээр үнгэрбэ.

Пропагандистнууд занятидаа хэлсэхэ асуудалнуудаа нютагайнгаа байдалтай шадамараар холбожо, карта, диаграммануудые, газетэ, журналнуудта хэблэгдэһэн статьянуудые хэрэглэн хөөрэлдөөгөө һонирхолтойгоор үнгэргэһэн байна. Кружогто, семинарта ба политһургуулида һурагшад партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада ямар ажал хүдэлмэри хэхэ ёһотойб гэжэ пропагандистнууд хэлэбэ.

Олонхи партийна организацинуудта кружогой болон политһургуулинуудай түрүүшын занятинууд эмхитэйгээр эхилбэшье, зарим газарта занятинууд таһалдаа. Жэшээлхэдэ, барилгын материалнуудай комбинадай партийна организациин (секретариинь орлогшо нүхэр Береговой) эмхидхэлэй хүдэлмэриин муугаа табигдаһанһаа боложо, партиин түүхэ шудалха нэгэдэхи жэлэй кружогой заняти тогтоогдоһон үдэртөө болоогүй.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ гараһан дутагдалнуудые хараадаа абажа, коммунистнуудай политическэ һуралсалые саг үргэлжэ хинаха, пропагандистнуудта болон бэеэ даагаад һурагшадта хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхэ гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго болоно.

А. Крушельницкий, КПСС-эй Заиграйн айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Түрүү хонишон

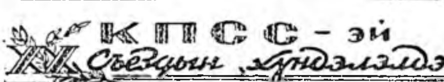
Банзарагша Жамьянович Бадмаев үнгэрэгшэ 1954 ондо хонидоо һайнаар харууһалжа, тобир тарганаар, нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулһан ба түл абаха, нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 14 хони абаһан юм. Банзарагша үбгэн энэ жэлдэ Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ ошожо ерээ.

—Хүдөө ажахын выставкэ дээрэ ябахадаа манай ороной түрүү хонишодой дүй дүршэлөөр ехэ һонирхооб. Тэндэ хараһан түрүү аргануудые ажалдаа хэрэглэхын түлөө оролдохо байнаб,—гэжэ Банзарагша Жамьянович хөөрэнэ.

Харууһалжа байһан 197 эхэ хонидһоо энэ үбгэн 219 хурьга абаад, хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Дааһан ажалайнгаа хажуугаар энэ үбгэн барилгын, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээлхэдэ, нүхэр Бадмаев 500 хонидой байха байрын барилгада хабаадалсажа, залуу барилгашадта бодото ажалаараа, зүбшэлөөрөө ехэ туһаламжа үзүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Закаменай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Б. Ж. Бадмаев.

Б. Дармаевай фото-текст.

Дүй дүршэлөө халан абалсана

Һайн шанартай эдеэ хоолоор ажалшадые хангаха гээшэ ехэ хүндэтэй хэрэг. Энээниие Байкало-Кударын аймагай загаһашадай хөөрэлдөөн дээрэһээшье харахада болохо.

—Татьяна Федоровна Кузьмина бидэнэрые аяар 12 жэлдэ һайн шанартай хилээмээр хангажа байна,—гэжэ Оймурай загаһашадай нэгэн үдэрэй эдеэлгэнэй үедэ хөөрөө һэн. Нүхэр Кузьмина Оймурска рыбкоопой пекарниие даагша байхынгаа хажуугаар талха баригшаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ баригдаһан хилээмээр олон колхозуудай загаһашад хангагдана.

Татьяна Федоровна иимэ олон жэлдэ пекарнида хүдэлмэрилхэ зуураа, хилээмэ барихадаа бэрхэ болоһон байна. Пекарниин хүдэлмэришэд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна. Тиин пекарниин коллектив хилээмэ барихынгаа хажуугаар батон, сайка, булочка, кондитерска зүйл бариха арга оньһо шудаланхай. Үнгэрһэн 3-дахи кварталай турша дотор пекарниин хүдэлмэришэд 3000 түхэригэй гурил арьбалжа, тэрээгээрээ түсэбһөө гадуур продукци гаргаа.

Мүнөө Байкало-Кударын аймпотребсоюз бүхы сельпонуудайнгаа пекарнинуудта нүхэр Кузьминагай хүдэлмэриин дүй дүршэл дэлгэрүүлжэ байна. Һаяхан хилээмэ баригшадай 5 хоногой һуралсал эмхидхэгдэжэ, тэндэ нүхэр Кузьмина өөрынгөө хүдэлмэри тухай хөөрэһэн ба ажалаа харуулһан байна.

Д. Жилин.

Һайн шанартай үрэһэ хаана

Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз шэниисэ, хара таряа хуряалгые дүүргээд, ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ хаажа захалаа. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 2019 центнер шэниисын үрэһэн хаагдаад байна. Тараан-ажалай нэгэдэхи бригада гансаараа 750 центнер шэниисын үрэһэ һайн шанартайгаар сэбэрлээ. Мүн 2-дохи, 3-дахи бригадануудшье энэ хүдэлмэриие эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байна.

Колхоз богонихон сагай хугасаа соо 7 амбаар, нэгэ ехэ ток барижа ашаглалгада оруулаа. Мүнөө үрэһэнэй тараан эдэ амбаарнуудта хаагдажа байна.

П. Халтанов.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Германск Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай Договорые ээ баталалгын грамотануудые андалдан абалсалга тухай коммюнике

БЕРЛИН, октябриин 6. (ТАСС). Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай болон Германска Демократическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай 1955 оной сентябриин 20-до Москвада гар табигдаһан Договорые эсэслэн баталгын грамотануудые мүнөөдэр Берлиндэ, Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын байшан соо Германска Демократическа Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр д-р Л. Больц ССР Союзай Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Г. М. Пушкин хоёр андалдан абалсаа.

Энэ Договорые Германска Демократическа Республикын Арадай палата 1955 оной сентябриин 27-до һайшааһан, 1955 оной октябриин 3-да Германска Демократическа Республикын президент баталһан байна.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум энэ Договорые 1955 оной октябриин 3-да эсэслэн баталаа.

Германска талаһаа: правительственна канцеляриин начальник статс-секретарь д-р Ф. Гейер, Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо статс-секретарь Г. Хандке, Гадаадын хэрэгүүдэй ми вын коллегиин гэшүүд П. Флорин, посол Ф. Гроссе, нер, посол Э. Кундерман, спер, К. Пренцель; Советск һаа: посольствын советниг Питовранов, С. Т. Астави һээ ГДР-тэ байдаг худал маанай түлөөлэгшын орло Медведков, нэгэдэхи секре К. Н. Куликов, С. М. Серг дохи секретарьнууд Г. М Б. П. Хотулев, Б. Т. Бацан ше И. А. Котомкин эсэслэн гын грамотануудые андал салгын үедэ байлсаа.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна

Хайшан гэжэ нооһо ехээр хайшалдаг болообибди

(Читын областиин Агын Национальна округой Могойтын районой „Коммунизм“ колхозой ОТФ-е даагша Балдан Батацыреновтэй хөөрэлдөөн)

Урдань манай Ага нютагта шэрүүн нооһотой нютагай монгол үүлтэрэй хонид үсхэбэрилэгдэдэг байһан юм. Харин һүүлэй арбаад гаран жэл соо ороной бусад областьнуудһаа, тусхайлбал, Алтайн хизаарһаа нарин нооһотой эрхим хусануудые асаржа, хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулжа байнхайбди. Племенной хүдэлмэриие түсэбэй ёһоор, бодомжотой һайнаар ябуулһанай ашаар хонидойнгоо олонхинень нарин ба нарибтар нооһотой болгонхойбди. Мүнөө манай колхозой 20 гара мянган хонид соо шэрүүн нооһотой хонид оройдоошье үгы болоо. Хэдыхэн жэлэй үнгэрхэдэ шэрүүбтэршье нооһотой хонидгүй болоод байхабди.

Хонидоймнай үүлтэр һайжаржа, гүрэндөө жэл бүри һайн шанартай нооһо ехээр үгэдэг боложо байнабди. Хэрбээ урдань бүхы колхозоороо хонин бүриһөө арайхан гэжэ килограмм үлүүтэй нооһо хайшалдаг байгаа һаа, энэ жэлдэ 3 килограмм үлүүтэйе хайшалаабди. Минии даадаг фермын 6800-гаад хониной тус бүриһөө 4 килограмм шахуу нарин ба нарибтар нооһон хайшалагдаһан байна. Фермымнай зарим түрүү хонишод бүришье һайн амжалта түйлахай. Жэшээлхэдэ, 500-гаад эхэ хонидые хаража байдаг эрхим хонишон Долсон Балданова энэ жэлдэ хонин бүриһөө 4 килограмм 950 грамм нарин нооһо хайшалаа. 1000 гаран эрье хонидой отара даадаг Цырен Гончиков хонин бүриһөө 4 килограмм 30 грамм нооһо хайшалжа, мүн лэ һайн үрэ дүн түйлаһан байна.

Иигэжэ колхознай ойрын 5—6 жэл соо хэхээр хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудайнгаа энэ жэлэй түсэбые хони үсхэбэрилгөөршье, нооһо хайшалалгаар амжалтатайгаар дүүргээ. Байгша ондо 21.800-гаад толгой хонитой болохо ёһотой аад, энэ түсэб дүүргэгдээ. Нооһо тушаалгаар гүрэнтэйгөө саг болзортонь тооСоод, гүрэндэ 32 центнер эрхим шанартай нооһо худалдаһан байнабди.

Бидэнэр ондоо областьнуудһаа асарагдаһан нарин нооһотой хусануудые хэдэн жэл удаагаар хэрэглэжэ, хонидойнгоо үүлтэрые нилээд һайжаруулһанай һүүлээр өөһэдтөө нарин нооһотой хусануудые үсхэбэрилдэг болообди. Дүй дүршэл дээрэһээ харахада өөһэдтөө үсхэбэрилһэн нарин нооһотой хусанууд асарагдаашадта орходоо нютагай эрхэ байдалда һайнаар тааралһан, хүйтэндэ даарадаггүй, шэрхи, һэргэлэн байдаг байна. Мүнөө манай колхоздо 200-гаад иимэ хуса бии. Тэдэнэй зариманиинь 70—80 килограмм шэгнүүритэй, 14 килограмм хүрэтэр нооһо үгэдэг. Тэдэ хусанууд үбэл зунгүй бэлшээридэ адуулагдажа гарана.

Манай эндэ ондоо областьнуудһаа нарин нооһотой хусануудые асаржа, хонидтоо табидаг болоһонһоомнай хойшо дүрбэн үеын үнгэрөөд байхада нарин нооһотой хурьгад гаража захалаа һэн. Тайлбарилан хэлэхэ болоо һаа, түрүүшын жэлдэ шэрүүбтэр нооһотой хурьгад гараа. Тэдэ хурьгадайнгаа хонин болоходо нарин нооһотой хусануудые табихадамнай диилэнхи олониинь нарибтар нооһотой хурьгад гараа. Тэдэ нарибтар нооһотой хурьгадайнгаа хонин болоходо мүн лэ эрхим үүлтэрэй элитнэ, нэгэдэхи классай хусануудые табихадамнай зариманиинь яһала нарин нооһотой гэхээр хурьгад гараһан байна. Одоол тэдэнэй хурьгад хүсэд нарин нооһотой болоһон байха юм. Тиихэдэнь бидэнэр манай эндэ гараһан, түлжэһэн хонидой хурьгалжа захалхадань, һайн һайн эрэ хурьгадыень шэлэжэ, хуса болгохо гэжэ шиидэһэн байгаабди. Тиин мүнөө нарин нооһотой нютагай хусануудһаа, нарин нооһотой хонидһоо гараһан хурьгадые хусанууд болгожо байнхайбди.

Иигэжэ өөһэдтөө гараһан нарин нооһотой хурьгадые хусанууд болгоходоо гансашье өөрынь бэеые хараха бэшэ, мүн ямар эхэтэй байһыень харалсаха хэрэгтэй. Илангаяа хүйтэндэ даарахагүй, тобир, шэрхи, нооһо ехэтэй хониной хурьгые шэлэхэ ёһотой. Мүн ямар хусаһаа гараһан бэ, эсэгэнь түлдөө һайн байгаа гү, үгы гү гэжэ харалсаха шухала. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, **али али талыень хуу хаража, һүрэгтөө хусанууд болгожо табиха хурьгадые бодомжотойгоор шэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, үүлтэр һайнтай, томо бэетэй, нооһо ехэтэй хусануудтай һаа, хонидойнгоо үүлтэрые лаб һайжаруулжа шадаха байнабди.**

Өөһэдтөө бии болгоһон хусанууднай асарагдамал хусануудһаа нооһонойнгоошье, бэеынгээ томынишье талаар дутанагүй. Нооһониинь шанарайнгаа талаар 64-дэхи номерой, 8—9 сантиметр утатай байна. Энэ жэлдэ хонин бүриһөө 3 килограмм шахуу нооһо хайшалһан Долсон Балдановагай отарын хонидто имагтал өөһэдын хусанууд табигдана. Энээнэйл ашаар иимэ ехэ нооһон хайшалагдана, хүйтэндэ даарахагүй, шэрхи тобир хурьгад абтана. Нютагтаа гараһан нарин нооһотой хонидто Алтайн хизаарһаа асарагдаһан хусануудые табихадамнай хурьгадайнь нооһон шэнгэрнэ гэжэ бидэнэр ажаглаабди. Тэрээнһээ гадна, бээрэг, һула түл абтана. Тиимэһээ бидэнэр мүнөө асарагдамал алтайска үүлтэрэй хусануудые гансал шэрүүбтэр нооһотой хонидто табидаг болонхойбди.

Нооһо ехээр хайшалдаг болохын тулада гансашье племенной хүдэлмэри һайнаар ябуулха бэшэ, мүн хонидые жэлэй дүрбэн сагта һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ байха хэрэгтэй. **Бидэнэр хонидоо үбэл зунгүй бэлшээдэг гээшэбди. Зүгөөр, үбэлэй сагта бэлшээриин хажуугаар хонидто нэмэлтэ тэжээл эдюулэлсэжэ байгдадаг.** Нарин нооһотой племенной хонидто үбэлдөө 1,5 центнер үбһэ, 40 килограмм овёс, бага зэргээр зелёнко эдюулдэгбди. Харин нарибтар, шэрүүбтэр нооһотой отарануудаймнай хонид үглөөниинь бага зэргэ үбһэ эдижэ халуулагдаад, бэлшээридэ гаргагдадаг. Тиигээд хүйтэн байгаа һаань, үдэшэнииинь харанхы болохоһоо тээ урид хонид байрадаа ерээд, хахад килограмм тухай үбһэ эдидэг. Хонидые үбэлжэлгын үедэ нэмэлтэ тэжээл эдюулээд, адуулжа байхада үбһэ тэжээлдэ арьбан ба үнэ сэн багатай нооһон абтадаг юм. Теэд үбэлэй һарануудта 20 гаран мянган хонидто эдюулхэ үбһэ бэлдэхэнь нилээд бэрхэтэйшье гээшэ ааб даа.

Үбэлэй сагта хонидые һайнаар, шадажа бэлшээхэ гээшэ ехэхэн удхашанартай байдаг. **Манай хонишод бүри намар байхада бэлшээриингээ газарые хаража үзөөд, үбэлдөө һайн хагдатай газарнуудта хонидоо бэлшээдэг.** Шуурган һалхитай үдэрэй болоо һаань, заримдаа хонидоо байрадань байлгажа эдеэлүүлдэг байнабди.

Үбэлэй сагта хонидые дороһоонь дааруулжа, сэбдэг хүйтэн газар дээрэ хэбтүүлжэ болохогүй. Дороһоо даараһан хонидой нооһон ехээр гутадаг, шэбхэ шээһэниинь хүрэжэ, нооһониинь тэндээ няалдаад, бодоходонь таһа татагдадаг юм. Манай хонишод үглөөниинь хонидоо байра сооһоонь гаргахатаяа хамта **халуухан хохирыень тэрэ зандань обоолжорхидог заншалтай. Тиигээд үдэшэ хонидоо байрадань оруулхынгаа урда тээхэнэ обоолһон хохироо тараадаг.** Иигэжэ хохирыень халууханаар обоолжорхиходо дээгүүрээ хүрөөд лэ дундаа гэдхэн дулаан зандаа байдаг. Бидэнэр үбэлэй сагта байра сооһоонь хонидойнтоо хорголые оройдоошье гаргангүй, тэрэ зандань байлгаад, солоомошье дэбдилэгтүйбди.

Намар, зунай сагта хонидоо һайса таргалуулхын тулада манай хонишод бүхы оролдолгоо гарга сэ шадал һайнаар абаһан намартаа бэлшээридэ гар мүн байрадань асархад нан, гүйлгэнгүйгөөр, туужа ябаха хэрэгтэй. дые гүйлгэхэдэ бэень һонхододог байна. Бидэнэр таа хонидоо үглөөгүүр эртэ үдэшын харанхы болотор дэгбди. Харин зундаа хонид аама халуунда нэгэ бага юм. Бидэнэр хонидоо ехэ уд гуулхагүйн тула нилээд үн раажа бэлшээдэгбди. Тиигэ хонид зунай халуунда бүхэ төөшье эдеэлэнгүй, бөөг хургажа үнжэхэдөө болохо. халуунай эхилхэ үсэр хони лагай хүйтэн уһаар уһалж да зосооһоо нилээд һэр удаан эдеэлдэг.

Манай нэгэ ехэ дутагдал хэдэ, уһа хомортойбди. М хэды олоноржо байгаашье дагуудые тон үсөөнөөр мал Зундаа уһалхын тулада ба һээ хэдэн километрын газа нидоо туужа абааһаха баа логдоно. Үбэлдөө хонидна ри дээрээ саһаар уһалаа

Хурьгадые түлжүүлгын ш рүү аргануул, жэшээлхэдэ, үбэл хурьгалуулха арга үш гаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Ү жэлдэ олохон хонидые үбэ луулжа, энэ аргын үлүү һа һаниие нюдөөрөө хараһан жэлдэ оройдоол мянгаад х хурьгалуулха гэжэ байнхай гэхэдэ, хэдэ хэдэн шэнэ ба баригдажа байбашье, хони повой һайн байрануудаар дутамаг, үбһэн бага. Хонид хурьгалуулха арга хэрэглэ рэһээ энэ жэлдэ колхознай хонин бүриһөө 74 хурьга аб жүүлһэн байна. Хабар абта хон хурьгад арбаад хоноо даа доторoo үбдөөд, гарзала олон хонид һубайраа.

Хэды ехэ дутагдалнууд һаа, мэргэжэлтэд — зоотех зар Цыбиков, ветеринарна шер Цыдып Бадмаев гэгшэ һаламжын ашаар хонин һүр рин, нарибтар нооһотой асуудалые шиидхэжэ шадаа жэ хэлэхэдэ алдуу болохог **най фермын хонишод ажахы жэ байгаа шэнэ жэлдэ 100 нин бүриһөө 104 хурьга аба жүүлхэ, хонин бүриһөө яда килограмм нооһо хайшалдаг зорилготойгоор ажаллажа** Энэ уялгаяа дүүргэхэ гүйсэ боломжотойбди. Гансал хэрэгтэй. Москвада Хүдөө бүхэсоюзна выставкэдэ 20 гар лограмм нооһо үгэдэг, цент үлүү шэгнүүртэй эрхим хуса 10 гаран килограмм нооһото дые харабаб. Бидэнэршье хонидтой болохо ёһотойбди.

Хонидһоо эрхим шанартай ехээр абадаг болоходоо кол хони үсхэбэрилгэһөө жэл ерэ ри олзо доход ехээр абана. Н бидэнэр ниитынгээ ажахыһаа лионһоо холо үлүү түхэригэй абажа, ажалта үдэр бүхэндэ хэриг мүнгэ хубаагаа һэмди жэлдэ гансахан хони үсхэб һөө миллион хахад шахуу түх олзо оруулаанхайбди. Ажалта бүхэндөө таряа талханһаа 10 түхэригһөө доошо бэшэ хубааха зорилготойбди. Н колхознай эдлүүриин газар гектар бүхэндэ центнер ха үлүүтэй нооһо хайшалһан һ жэлдэ 2 центнерһээ үлүү нооһ Олзо доходоймнай дээшэлхэд хозоймнай мүнгэн доход горьтойгоор ургаа. Хубаагда фондомнай миллион гаран т мүнгэн бии.

Манай хонишод ойрын х жэл соо хонидойнгоо тоо 40 мянга болоторнь олошору нооһо хайшалалгаяа дүр дахин дээшэлүүлхын түлөө ша тэмсэжэ байнхай.

Москва город,
Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Дутагдалтай „Үзэглэл"

...кын номой хэблэл бурят... дээрэ зарим номуудые ...удтайгаар хэблэнэ. Жэ... 1954 ондо хэблэгдэн гар... бурят-монгол һургуулиин ... класста үзэхэ «Үзэглэл» ...рынь нүхэр Имехенов) ба... ...тэ ойлгогдохогүй, хүндэ ...иралдана. Мүн програм... ...р хожом үзэгдэхэ зарим ...зэгүүд ном соо түрүүн бэ... ...й байна.

...эй» 44-дэхи нюурта «Һ» ...жа байхада «Һээр—яһан ...эн мэдүүлэл ушарна. Теэд ... хожом, номой 62-дохи ...үзэгдэхэ байха юм.

... нюурта «аї» дифтонг га... ...ада, «Манай ой һайхан» ...үлэл бии. Теэд «ой» диф... ...ибүүд үшөө гараадүй, 2—3 ...од үзэхэ байна.

...эн 57-дохи нюурта «ой» ...е зааха болоходо, «Эгэшэ ...обо» ба «Ой соо жэмэс ... гэжэ жэшээ болгон абта... ...үлэлнүүд соо үшөө ухибүү... ...гүй «Е» «Ю» үзэгүүд дай... Эдэ үзэгүүд программын... гаа ёһоор 10—12 часаар хожом үзэгдэхэ ёһотой.

59-дэхи нюурта «уй» гэжэ абяае гарахада «Үнеэн тугалтай» гэһэн мэдүүлэл байна. Эндэ «еэ» абяан мүн лэ үзэгдөөгүй байна. Мүн 60—61-дэхи нюурнуудта иимэрхүү жэшээнүүд бии.

66-дахи нюурта «Оньһон үгэ» гэжэ уншахада ухибүүдэй үшөө үзөөгүй «ь» үзэг байна.

Программаараа хожом үзэгдэхэ үзэгүүд болон үгэнүүдэй «Үзэглэл» соо түрүүн бэшээтэй байхада, ухибүүд таамаг механическаар уншаха баатай болоно. Иимэ дутагдалнуудтай ном заахада, һургагшада ехэ бэрхэшээлтэй гээшэ. Минии һанахада, автор иимэ ушарнуудые зайсуулжа, жэшээ мэдүүлэлнүүдые тааруулан зохёохо байгаа. Мүн манай эндэ «Үзэглэл» гараха үедэ хэрэглэхэ зурагай ба үгын үедэ таараха таблица огто үгы юм.

Республикын Гэгээрэлэй министерство, номой хэблэл эдэ дутагдалнуудые зайсуулжа, һургуулида үзэгдэхэ һайнаар зохёогдоһон номуудые хэблэн гаргаха зэргэтэй.

В. Бубеева, Курумканай аймагай Аллын эхин һургуулиие даагша.

Наймаалагша зайшана

...ын аймагай худалдаа най... организацинуудай хүдэлмэ... ...ой дутуунууд бии. Ново... ...кэ сельпое абаад үзэе. Тус ... хүдэлмэрилэгшэдэй ходо ...эг дээрэһээ ажалайнь ...цанууд саг соогоо усад... ...үй. Һүүлэй хоёр жэ... ...нда сельпогой түрүүлэгшэ ... бухгалтер 3 дахин, складуу... ...ша 5 дахин һэлгэгдээ.

...ар ушарһаа болоноб гэхэ... ...даа наймаанай кадрнуудые ...охо, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ...хандуулагданагүй. Аймагай ...инуудта муугаар ажалла... ...өө хүдэлмэриһөө сүлөөлэг... ...үүд сельпогой түрүүлэг... ...ихидээ табигдадаг байна. ...лдаа наймаанай организа... ...лмэри дээрэ шалгагдаагүй ... складые даагшаар таби... ...һээ боложо, гүрэнэй ехэ ...бэршэлэгдэһэн, үригдэһэн ...м.

...лэн сельпогой магазинуу... ...аалагшад ходо һэлгэгдэнэ. ...эдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ ... дэргэдэхи магазинда хоёр ...ршада 4 наймаалагшад һэл...

...ельпо аймагай эгээл томо ...удай нэгэн болохо Маленко... ...жэтэ колхозые хангадаг ... колхоз дээрэ 3 магазин бии. ...газинууд муугаар хүдэлмэ... ...дахын сагта эндэ түрүүшын ...эй эд бараан: туалетнэ, банна мылэ, элдэб тобшонууд, ниткэ, үһэнэй һам, гуталай крем, зүүн, махорко, элдэб папирос, керосин гэхэ мэтэнүүд худалдаанда үгы байдаг.

Колхозой центрһээ 50 километрын газарта оршодог Царам тосхондохи магазинай наймаалагша худалдаха юумын үгы дээрэһээ ажалгүй һууха баатай болоно. Тус магазинда эд бараа асаруулха тушаа сельпогойшье, колхозойшье хүтэлбэрилэгшэд оролдоногүй. Тиимэһээ наймаалагша бараа асархаяа Ново-Селенгинск ошоходоо транспортгүй дээрэһээ 2—3 хононо.

Мүн колхозой центртэхи дежурна магазин ходо хаалтатай байдаг. Магазинай наймаалагша нүхэр Эрдынеева хэдэн үдэрөөр ондоо тээшэ ябашадаг юм. Эндэхи зарим ажалшад хэрэгтэй эд бараа, эдеэ хоол абахын тула Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сельподо ошодог юм.

Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Антонов магазинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тушаа һаналаа табинагүй. Мүн аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Павлов, тэрэнэй орлогшонор нүхэд Имонохоев, Макаров гэгшэд сельпонуудай хүдэлмэриие хинан шалганагүй, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхарал хандуулнагүй.

Т. Юргин.

„Кяхтын хотиин больница"

(Гаршагууд тухай үшөө дахин)

... городтохи эмхи зургаа... ... заһан гаршагууд ород ... бурят-монгол хэлэн дээ... оршуулагдан бэшэгдэхэдээ, ...монгол хэлэнэй граммати... ...рямүүдые сахинагүй, буруу... ...бэшэгдэнэ гэһэн бэшэг 1954 ... намар «Бурят-Монголой ... газетэдэ толилогдоһон байна. ... һүүлээр городой зарим эм... ...ргаануудай хүтэлбэрилэгшэд ...удай алдуунуудые заһахын ...ижээ абаагүй байһаар. ...инская городская поликли... «Кяхтинская городская боль... ...эһэн гаршагууд бурят-мон... ... дээрэ ингэжэ оршуулаг... «Кяхтын хотиин поликлини... ...тын хотиин больница». Энэ ...үүд мүнөөшье байһаар.

...гай хэлхеэ-холбооной кон... ...үүдэндэ ород хэлэн дээрэ ...аршаг байдаг: «**Министерство ... СССР. Кяхтинская аймачная ... Министерства связи**». Энээние ингэжэ оршуулаа: «**СССР-эй министерствын холбоо. Кяхтын аймагай министерствын хэлхеэ холбооной конторо**». Энэ гаршагые бурят-монгол хэлэн дээрэ «**СССР-эй хэлхеэ холбооной министерство. Хэлхеэ холбооной министерствын Кяхтын аймагай конторо**» гэжэ оршуулаад, шэнээр заһабарилан бэшэхэ хэрэгтэй.

Кяхта городто зарим гаршагууд ородшье хэлэн дээрэ буруу бэшэгдэнхэй. «**Студенческая столовая**» гэжэ бэшэхын орондо «**Студентческая столовая**» гэжэ бэшэһэн байха юм.

Аймсоведэй гүйсэдкомой элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр Алексеева, хэлхеэ-холбооной конторын начальник нүхэр Шестаков, «Бурмонторгын» отделениин начальник нүхэр Игумнов дурсагдаһан гаршагуудые заһабарилан зүбөөр бэшүүлхэ ёһотой.

Б. Ванчиков.

„...Томо халбагаараа эдигты."

... аймагай Петропавловка ...охи чайнын хүдэлмэрилэгшэд ...адые һайн, амтатай эдеэ хоо... ...ангаха гэжэ оролдоногүй. ... меню дотор элдэб эдеэ хоол ...эжэ бэшэгдэһэн байбашье, ...эхэ гэхэдэ, тон үсөөниинь ... Мүн эдеэ хоолынь муугаар ...агдана. Шүлэниинь шэнгэн ...тагүй, сайнь сахар багатай ...

... чайнын хүдэлмэрилэгшэд ...адые саг соонь, түргөөр хан... ...жэ оролдоногүй. Эдеэлхээ ...д олонцье бэцэ һаа, заатагүй ...ф час һууха баатай болоно. ... ядаһан хүнүүдэй талоноо ...ада официантканууд «һуужа үрьдеэгүй аад, абяагүй һуугты» гэжэ ехэ шэрүүнээр зандардаг юм. Мүн түрүүшын блюдын хойто тээ хоёрдохи, гурбадахи блюдэ асарабашье, сайн халбага, һэрээ үгтэдэггүй. Хэрбээ хүнэй эрихэдэ официантка «Томо халбагаараа эдигты, халбага һэрээнүүднай үгы болошоно, танай түлөө хэн зэмэтэй болохо юм» гэжэрхидэг.

Ингэжэ ажалшадые муугаар хангадаг дээрэһээнь, энэ чайнада хүн тон үсөөн ороно. Чайные даагша Аверьянов эдэ дутагдалнуудые үдэр бүри хаража, мэдэжэ байбашье, усадхаха гэжэ оролдоногүй.

В. Очиров.

Үхибүүдые уран бэрхээр һургаха

Үхибүүдэй уралан хэһэн зүйлнүүдэй Бүхэсоюзна выставкэ Эхэ оронойманай столица Москва городто жэл бүри үнгэргэгдэнэ. Үхибүүдэй зураһан зурагууд, уралан оёһон, нэхэн оёһон, модон ба шулуун дээрэ һиилэһэн юумэнүүд, скульптуранууд ба бусад зүйлнүүд ээлжээтэ выставкын нээгдэхэһээ холо урид оронойманай городууд болон тосхонуудһаа выставкын комитедтэ олоороо эльгээгдэнэ.

Энэнь гайхалтай бэшэ. Ургажа ябаа залуу үетэниие шадабари ехэтэйгээр хүмүүжүүлгэдэ манай орон дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Хаа хаанагүй—һургуули, клуб, Хүүгэдэй ордон, Культурын байшан бүхэндэ ураһайханай элдэб кружогууд эмхидхэгдэнхэй, тэдээндэ хүүгэд олоороо хабаадалсажа, өөһэдынгөө дуратай юумэндэ һурана.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй, СССР-эй Культурын министерствын эмхидхэһэн бүхэсоюзна 9-дэхи выставкэ һаяхан Москвада үнгэргэгдэбэ. Энэ выставкэдэ союзна 16 республикануудһаа, мүн хизаарнууд, областьнуудһаа эльгээгдэһэн үхибүүдэй бэлиг шадабариие харуулһан эгээл һайн элдэб юумэнүүд харуулагдаһан байна.

Коммунизм байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй эршэтэ ажалые, тэдэнэй жаргалта ажабайдалые, оронойнгоо арадуудай хани барисаае, каналнууд болон гидроэлектростанцинуудай барилга болон эб найрамдалай түлөө тэмсэлые үхибүүд зүбөөр ойлгожо, өөһэдынгөө зохёол соо харуулна гэжэ выставкэ үшөө дахин гэршэлээ.

Теэд Бурят-Монголой пионернүүдэй, һурагшадай хэһэн юумэнүүд выставкэ дээрэ байгаагүй. Мүн энээнһээ урда үнгэргэгдэһэн выставкэнүүд дээрэ республикын үхибүүдэй зохёолнууд харуулагдаагүй һэн. Бүхэсоюзна 7-дохи выставкэ дээрэ Заиграйн аймагай һурагша Лида Мясниковагай уралан оёһон гансахан дорожко табигдаһан байгаа.

Үхибүүдэй ураһайханай зохёол хүгжөөлгэдэ республикын Гэгээрэлэй министерство, ВЛКСМ-эй обком зохихо анхарал хандуулнагүй. Энэ ушарһаа боложо Бүхэсоюзна выставкэдэ манай республикын үхибүүд хабаадалсанагүй. Улан-Удэ, Бабушкин, Городок, Кяхта, Гусиноозерск городуудай ба хүдөө нютагуудтахи һургуулинуудта бэлигтэй һурагшадай тон олон байһаниинь дамжаггүй. Тэдэнэр бэлиг шадабаряа улам дээшэлүүлнэ, хүгжөөнэ. Теэд үхибүүдэй хэһэн, бүтээһэн эрхим һайн юумэнүүдые выставкэдэ эльгээхэ талаар юуншье хэгдэнэгүй.

Иимэ выставкэ һургуули бүхэндэ үнгэргэгдэхэ зэргэтэй. Һургуулинуудтахи, тэрэшэлэн пионернүүдэй Ордонуудай, клубуудай, Культурын байшангуудай дэргэдэхи ураһайханай элдэб кружогуудта республикын арадай искусствын мастернуудые хабаадуулха хэрэгтэй.

Үхибүүдые шадабари ехэтэйгээр хүмүүжүүлгэдэ зохихо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Бүхэсоюзна ээлжээтэ 10-дахи выставкэдэ бэлэдхэл мүнөө бүхы орон доторнай боложо эхилбэ. Энэ выставкэ дээрэ республикын пионернүүд болон һурагшадай хүгжэжэ байгаа уран шадабариие хүсэдөөр харуулха гээшэ Гэгээрэлэй министерствын, ВЛКСМ-эй обкомой ба республиканска бусад организацинуудай нангин уялга мүн.

В. Брайковская, уранзурааша.

Ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ

Улан-Удэ городой үйлсэнүүд болон тротуарнуудые асфальтаар хушаха талаар һүүлшын арбан жэлэй туршада горьтой хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хүдэлмэри булта гараар хэгдэдэг, ехэ хүндэ хүшэр байгаа һэн. Энэ жэлдэ асфальто-бетонно завод баритдажа, городой үйлсэнүүдые асфальтаар хушалга механическаар хэгдэдэг болоо. Асфальтаар хушагдаха газарнуудта самосвалаар бэлэн халуун асфальтбетон зөөгдэнэ, тэрэниие хүнүүд тэгшэлэн үйлсэ дээрэ тараагаад, һүүлээрнь механическа катогоор нягтаруулна. Энэ арга үйлсэнүүдые асфальтаар хушалгые арба дахин түргэдхэхэ юм.

Теэд бодото дээрээ энэ механическа арга муугаар хэрэглэгдэнэ. Жэшээ болгон, нүхэр Смирновой хүтэлбэрилдэг асфальтировщитуудай бригадые абаад үзэе. Хэдэн үдэрэй туршада тус бригада Ленинэй үйлсэһөө эхилээд, Сталинай үйлсэ хүрэтэр Рабочая гэжэ үйлсые асфальтаар хушаһан байна. Энэ хүдэлмэридэ 6 хүн ажаллана. Тэдэнэр ажалаа үглөөнэй 8 часта эхилнэ. Тиин механическа катогынь 10 час болотор ямаршье хүдэлмэри хэнгүй, миин зогсодог. Мүн хүдэлмэриин үдэрэй сагта асфальтбетоной үгы дээрэһээ зогсохо ушар али олон үзэгдэнэ.

Юуб тэхэдэ, асфальтбетонно заводой хүдэлмэришэдэй үглөөнэй 8 часта городской коммунальна ажахын харгы барилгын конторододо ерэжэ, тэндэһээ автомашинаар заводто ошоод, котёлнуудаа түлижэ, асфальтбетон бэлэдхэһээр байтар 2—3 час үнгэрнэ. Энэ үедэнь асфальтаар хушаха хүдэлмэришэд миин байна. Мүн самосвалнуудай дутуу дээрэһээ асфальтбетон саг соогоо, хүсэд хүрэхөөр зөөгдэнэгүй, тингэжэ катогууд дахин зогсохо баатай болоно.

Гадна, асфальтаар харгы хушалга дээрэ ажаллаашад энэ хүдэлмэриин түлөөһэн: хэды квадратна метр харгы хушаһанай түлөө хэды түхэриг түлэгдэхэ юм гэжэ мэдэнэгүй. Харгы барилгын конторо хүдэлмэришэдтэ наряд эртээнһээ үгэдэггүй, харин һарадаа нэгэ дахин үгэдэг байна.

Харгы заһабарилгын конторын начальник нүхэр Пишманцев, главна инженер нүхэр Трофимов, прораб Аникиев харгы асфальтаар хушаха хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхээгүй байһаар. Тиимэһээ эдэ дутагдалнууд саг соогоо усадхагданагүй. Мүн энэ хэрэгтэ городской коммунальна ажахын таһагай главна инженер нүхэр Раппопорт зохихо анхарал хандуулнагүй.

Харгы асфальтаар хушагшадай ажалые зүбөөр эмхидхээ хада, энэ хүдэлмэриин хэды дахин түргэдэхэнь мэдээжэ. Тиимын тула эдэ хүдэлмэришэдтэ ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэригүй болоод зогсохо ябадалые усадхаха, асфальтбетон саг соонь зөөхэ, ажалай наряд эртээнһээ үгэхэ шухала.

Н. Аксенов.

Зарим колхозуудта бригадирнуудай, правлениин гэшүүдэй ба бусадай һамгад колхозой ниитын хүдэлмэридэ хабаадanагүй.

Үргэеэ эдэнэр бүлюудэн,
Үдэр сагаа дууһана,
Хобой ноохо һубажа,
Хооһон ээрсэг эрьюулнэ.

Хамтын ажал гэхэдэ,
Хажуу тээшээ харана.
Олон шалтаг дурдажа,
«Ошохогүйгөө» мэдүүлнэ.

И. СЕМЕНОВОЙ зураг.
(ТАСС-эй фотохронико).
Ш. НИМБУЕВАЙ шүлэг.

Лекци, элидхэл уншагданагүй

Баргажанай аймагай Уланай хүдөөгэй клуб ажалшадай эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Клубай дэргэдэ ураһайханай самодеятельностиин нэгэшье кружок эмхидхэгдээгүй байһаар. Эндэ залуушуулай вечер хаа-яа үнгэргэгдэдэг аад, тэрэнь ганса танца наадалгаар хизаарлагдана. Мүн һарадаа 2—3 дахин кинокартина харуулагдадагшье һаа ёһотой гурим сахигданагүй. Киногой харуулагдажа байһан үедэ хүнүүдэй иишэ тиишээ ябаха, шууялдаха ушарнууд үзэгдэдэг.

Тус клуб Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз дээрэ юм. Энэ колхозой гэшүүдэй дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Лекци, элидхэлнүүд үсөөн уншагдана. Колхозой холын фермэ, гүүртэнүүдэй малшадай дунда культурно-гэгээрэлэй ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэдэнэр хэдэн һараар кинокартина, концерт харанагүй. Клубые даагша нүхэр Бадмаев фермэ, бригадануудаар ябанагүй, малшадай культурна ажабайдалаар һонирхоногүй.

Колхозой правлени, партийна эхин организациин һара бүри үнгэргэдэг «Малшадай үдэртэ» хүдөөгэй клуб хабаадалсанагүй. Мүн хүдөөгэй библиотекэ муугаар хүдэлмэрилнэ, ехэнхи сагтаа хаалтатай байдаг. Эндэ нүүдэл библиотекэ ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Фермэ, бригадануудта эльгээгдэһэн номууд удаан саг соо һэлгэгдэнэгүй.

Ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар ябуулха, колхознигуудай культурна эрилтые дүүрэнээр хангаха арга боломжо энэ клубта бии. Эндэ багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоороо хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Бадмаев тэдэниие клубай хүдэлмэридэ хабаадуулнагүй, үүсхэл оролдолго гарганагүй. Мүн 15 хүнһөө бүридэһэн хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд колхозниуудта лекци, элидхэл үсөөн уншана, бүхэли зунай үедэ тэдэнэр нэгэшье лекци, элидхэл хээгүй.

Аймсоведэй гүйсэдкомой культурын таһаг, колхозой парторганизаци клубай хүдэлмэриие һайжаруулгада анхарал хандуулха ёһотой.

В. Тараскин.

Медицинскэ пунктнуудай хүдэлмэри һайжаруулха

Прибайкальска аймаг дотор медицинскэ эмхи зургаанууд олон юм. Һүүлэй үедэ ажалшадай бэеын элүүрые хамгаалгын зарим тэды һайжарбашье, юрэнхы дээрээ энэ хэрэгтэ үшөөл горьтой дутагдалнууд бии байһаар.

Кома тосхондо хүн зон олон юм. Эндэ Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой гэшүүд, Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажаһууна. Теэд тус тосхондохи медицинскэ пункт иимэ олон ажалшадые хангаха ёһотой аад, элдэб бэрхэшээлнүүдтэй тохёолдоно. Үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхэ ямаршье бэлэдхэл хэгдэнэгүй. Мүнөө пункт нэгэшье монсогор түлеэгүй, гэрынь заһабарилагдаагүй байһаар. Мүн медицинскэ жэжэ хэрэгсэлнүүд дутамаг. Үбшэлһэн хүнүүдые гэртэнь ошожо үзэхын тулада медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдтэ мори унаа колхозшье, леспромхозшье үгэдэггүй. Тиимэһээ фельдшер М. Н. Ильина леспромхоздо, Острог, Рейд гэжэ тосхонуудта ябагаар ошожо хүнэй бэе үзэдэг.

Бурдуково, Узкая падь тосхонуудтахи фельдшерскэ пунктнуудта мүн лэ шухала хэрэгтэй стерлизатор, шаажан банка гэхэ мэтын хэрэгсэлнүүд байдаггүй. Гадна, Бурдуковска пунктын фельдшер Брянский хүнүүдтэ хэрзэгы шэрүүнээр хандана, ажалаа хаяад дуратай тээшээ ябашана.

Аймаг дотор санитарна пропаганда хангалтагүйгөөр табигданхай. Медицинскэ темээр лекци уншагданагүй шахуу. Колхозниигууд болон леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй дунда медицинскэ харалга ба тарилга саг соогоо хэгдэнэгүй.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үхибүүдэй сезонно гурбан ясли нээгдэһэн байгаа. Эдэ яслинуудта орон, амһарта, нааданхай болон бусад хэрэгсэлнүүд дутаалдана, ариг сэбэр сахигданагүй. Теэд, эндэхи медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд иимэ байдалтай эбсэшэнхэй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтэ хэнэгүй.

Аймагай элүүрые хамгаалгын таһагые даагша нүхэр Скробецкая эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар ямаршье хэмжээ абанагүй. Аймагай медицинскэ эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэхэ, түлишөөр тэдэниие дутамаггүйгөөр хангаха тушаа энэ гэһээр зохихо хэмжээ абтаха шухала.

А. Гаврилов.

„Мүнгэ түлэжэ ном уншахат"

Дунда Худанай (Хэжэнгэ) сомоной библиотекэ Ленинэй, Кировэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдые номоор хангаха ёһотой юм. Энэ библиотекэ яһала олон номтой, ажалшадай эрилтые хангажа шадаха байгаа. Теэд библиотекые даагша Ц. Батомункуев ажалдаа хойрогоор хандана.

Нүхэр Батомункуев эдэ гурбан колхозой гэшүүдые ураһайханай номуудаар хангахын тула нүүдэл библиотечкэнүүдые эмхидхэхэ ёһотой байгаа. Иимэ библиотечкэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо огто эльгээгдэнэгүй. Мүн малажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ номууд абаашагданагүй.

Номуудые һайшаан дурадхаһан список библиотекэ соо байхагүй, уншагшадай конференци үнгэргэгдэнэгүй.

Гадна, нүхэр Батомункуев ажалшадта шэрүүнээр хандана, тэдэнэй уншаха дуратай номуудые шэлэжэ, саг соонь үгэнэгүй. Мүнөө городой организаци, эмхи зургаануудһаа эдэ колхозуудта ерэһэн хүдэлмэрилэгшэд таряа, овощь хуряалгадань, тэжээл бэлэдхэлгэдэ ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ эршэмтэйгээр тэмсэжэ байһан колхозниигууд болон ажалшадта сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ арга олгохо гээшэ нүхэр Батомункуевай нангин уялга байгаа. Харин, библиотекэһээ ном абажа уншаха гэжэ хүнүүдэй ерэхэдэ, «20 түхэриг орхигты, тиигээд ном абахат» гэжэ Ц. Батомункуев харюусаһан байна. Иимэ харюу абагшадай тоодо мяханай комбинадһаа ерэһэн хүдэлмэрилэгшэ Нина Брянская оролсоһон байна. «Бидэнэр колхоздо туһалжа байнабди, залог түлэхэ мүнгэ үгыбди» гэжэ тэрэнэй хэлээшье хада нүхэр Батомункуев ном үгөөгүй.

Библиотекые даагша Батомункуевай иимэ абари зан гаргаһан дээрэһээ ажалшад хэрэгтэй номуудаа уншаха аргагүйдэнэ. Библиотекэһээ ном абажа уншахын түлөө ямаршье залог түлэгдэхэ ёһогүй, ажалшад хэрэгтэй номуудаа дуратай сагтаа уншаха эрхэтэй юм гэжэ нүхэр Батомункуев ойлгохо ёһотой.

Б. Кодунский.

Заһабарилга һайн шанартайгаар хэхэ

1955—1956 оной һуралсалай жэлые Дабатын эхин һургуули муу бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Һургуулиин байшангые заһабарилха тухай договор «Улаан Далахай» колхозтой баталагдаһан байгаа. Теэд тус колхоз договороор хараалагдаһан уялгануудаа дүүргээгүй.

Һургуулиин байшан тёсоор хушагдаха, хаялагдаха, хашаа бариглаха байһан аад, юушье хэгдээгүй. Хаяа хэхэ гэжэ зөөгдэһэн модон хухаржа, барагдажа байна, мүн хашаань һандаранхай, үмхирэнхэй. Асарагдаһан модонууд ута богонёоро тааруулагдаагүй, һургуули тойруулан хаяатай хэбтэнэ.

Һургуулиин хушалта муудашанхай, тёснуудынь намхайжа забһар гарашанхай байна.

Һургуулиин байшангые заһабарилха талаар Утаата-Далахайн сомоной Совет, аймОНО зохихо хэмжээ абанагүй.

С. Цыренов, Закаменай аймагай Дабаатын эхин һургуулиин багша.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

"Таряагаа гээлтэгүйгөөр хуряахын түлөө тэмсэхэ"

Манай газетэдэ толилогдоһон хэблэлэй шэнжэлэл соо «Торейский колхозник» гэжэ газетэ аймагай колхозуудай таряа хуряаха ба таряа гүрэндэ тушааха, асуудалда анхаралаа хандуулнагүй гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Шэнжэлэл соо хэлэгдэһэн баримтануудые КПСС-эй айком зүб гэжэ тоолобо. Тэрээн соо заагдаһан дутагдалнууд «Торейский колхозник» газетын редакцида заагдаа. Таряа хуряалгые, ороохо таряа гүрэндэ тушаалгые харуулһан статьянуудые холодоо толилжо байха тухай «Торейский колхозник» газетын октябрь һарын түсэб соо хараалагдаба гэжэ манай редакцида КПСС-эй Торейн айкомой секретарь нүхэр Богданов мэдээсэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Югославида ошоод байһан тушаа

БЕЛГРАД, октябриин 5. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй делегаци хоёр былэг болохо таһараад, Белград шадарай Винче гэжэ һуурин газарта байдаг Борис Кидричын нэрэмжэтэ ядерна физикын институдые болон Железниктэхи Иво Лол Рибарай нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын заводто орожо хараһан байна.

Ядерна физикын институдые орожо хараһан делегациин зарим гэшүүдтэй хамта Югославиин Арадай Скупштинын депутат, Союзна вечын гадаадын политическэ асуудалнуудые эрхилхэ комитедэй секретарь Лазар Моисеев ябалсаа. Верховно Соведэй депутадуудта институдай директор Гойко Павичич болон институдай бусад научна хүдэлмэрилэгшэд тайлбари үгөө. Институдай залуу коллективэй туйлаһан амжалтануудые делегациин гэшүүд эхээр һонирхоо.

Верховно Соведэй делегациин нүгөөдэ бүлэг гэшүүдынь делегациин хүтэлбэрилэгшэ А. П. Волков түрүүтэйгээр, Югославиин Арадай Скупщинын комитедэй түрүүлэгшэ Рай Недельковин болон Советскэ Союзһаа Югославида байдаг посол Н. П. Фирюбинтэй хамта югославскэ залуушуулай хүтэлбэрилэгшэ Иво Лол Рибарай нэрэмжэтэ хүндэ машина бүтээлгын заводые харахын тулада Железник орожо байна. Энэ заводые барилга 1947 оной тэн багаар эхилһэн юм. Тэрэнэй барилгада Югославиин 16 мянга шахуу эдир залуу хүбүүд, басагад хабаадалсаа. Тэдэнэй олонхинь заводто хүдэлмэрилхээ үлөөд, мүнөө мэргэжэлтэй хүдэлмэришэдынь болонхой. Хоёһон тала газарта баригдаһан энэ завод 1948 оной эхээр промышленна продукци үгэжэ эхилһэн байна.

Верховно Соведэй депутадуудые хүдэлмэришэнэй соведэй түрүүлэгшэ Живота Костадинович, Захиргаанай комитедэй түрүүлэгшэ Милорад Вукович, заводой директор инженер Владо Миркович болон бусад угтаһан байна.

Тэндэ делегациин гэшүүд хани ёһоор хөөрэлдөө. Хүндэ станогуудые, үрэмдэлгын, металлургическэ промышленностиин түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг, һүүлэй үедэ карусельнэ станогуудые олоор бүтээн гаргадаг болоһон предприятиингаа хүдэлмэри тухай заводой хүтэлбэрилэгшэд хөөрэжэ үгөө. Үнэ сэнгээрнь бодожо үзэхэдэ, заводой валовой продукци 1950 онойхитой сасуулбал хоёрһоо үлүүгээр нэмэжэ, жэл соо хоёр миллиард динарай продукци гаргадаг байгаа һаа, 5,2 миллиард динарай продукци мүнөө бүтээн гаргадаг болоо. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлэдхэдэг промышленна һургуули заводой дэргэдэ бии.

Хөөрэлдөөнинь хоёр шахуу час соо үргэлжэлөө. Хүдэлмэришэнэй соведэй хүдэлмэри тухай, тэрэниие предприятида ямар гуримаар һунгадаг тухай, тэрэ соведэй болон директорэй хоорондохи харилсаан тухай, хүдэлмэришэнэй соведэй эрхэ ба үялгануудай тухай, предприятиин ажабайдалда партиин организациин болон коммунистнуудай союзай гэшүүдэй ямар үүргэ дүүргэдэг тухай советскэ депутадууд һонирхоһон байна.

Удаань, заводской промышленна һургуулиие болон заводой цехүүдые айлшад хараһан байна. Заводые хаража ябаха үедөө депутадууд заводой хүдэлмэришэдтэй болон мастернуудтай хөөрэлдэжэ байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Югослави соогуур аяншалхаяа мүнөөдэр Белградһаа гараха байна.

Советскэ гэр байрын хүдэлмэрилэгшэдэй делегациин США-да ошоод байһан тушаа

ВАШИНГТОН, октябриин 5. (ТАСС). СССР-эй городской ба хүдөөгэй барилгын министр И. К. Козуля түрүүтэйгээр США-да ошоод байһан советскэ гэр байрын барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци үсэгэлдэр Спрингфилд (Виргини штат) посёлогто ошожо, үсөөн дабхартайгаар гэр байра барилгые хараһан байна. Удаань СССР-һээ Вашингтондо байдаг посольствын советник С. Р. Строганов делегациин хүндэлэлдэ зориулан завтрак үгөө. Американскэ гэр байрын барилгын национальна ассоциациин түрүүлэгшэ Э. Смит, ассоциациин нэгэдэхи вице-түрүүлэгшэ Хаверстик, ассоциациин хоёрдохи вице-түрүүлэгшэ Стрингфеллоу, гэр байрын барилгада мүнгэ табидаг правительственнэ агентствын хүтэлбэрилэгшые орлогшо Массон, гэр байрын барилгын национальна ассоциациин болон гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэд завтрак дээрэ байлсаа. Завтрагай үедэ советскэ делегациин толгойлогшо И. К. Козуля СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи барилганүүдай хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй комитедэй бэшэгые Э. Смит гэгшэдэ дамжуулан үгөө. Американскэ гэр байрын барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй делегациие Советскэ Союзда айлшаар ерэхыень тэрэ бэшэг соо уригдаһан байна.

СССР-эй ба США-гэй бэе бэедээ барилгашадай делегацинуудые эльгээлсэлгэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые болон хоёр ороной арадуудай хоорондохи хани барисаае бэхижүүлхэ һайн һайхан хэрэгтэ туһалха бэзэ гэжэ найдажа байһанаа И. К. Козуля бэшэг барюулхадаа элиншэлэн мэдүүлһэн байна.

Гэр байрын барилгын национальна ассоциациин түрүүлэгшэ Смит энэ уряалайнь түлөө ассоциациин зүгһөө баясхалан хүргэжэ зурлаа, делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэлгэ советскэ болон американскэ барилгашадай хоорондохи хани барисаа найжаруулхада туһалха байха гэжэ тэмдэглээ. СССР-эй болон США-гэй делегацинуудай бэе бэедээ айлшалалсалга уласхоорондын түгшүүрилэе һуларуулхада эхи табижа үгэһэн Женевскэ зүблөөнэй ёһо заншалда тааралдаха байна гэжэ Смит хэлээ.

Вашингтондо гэр байра барилгын национальна ассоциациин һаяхан нээгдэһэн центрэ делегаци завтрагай һүүлээр орожо, барилгын техникын ба гэр байра түхеэрэлгын талаар США-гэй туйлалтануудые харуулһан экспонадуудтай танилсаа.

Делегациин гэшүүд Бостон город орохоёо үсэгэлдэр үдэшэ ниидэн гараа.

Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Подкомитедэй Комиссиин заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 5. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Подкомитедэй Комиссиин ээлжээтэ заседани үсэгэлдэр болоо. Тэрээн дээрэ Англиин түлөөлэгшэ А. Наттинг түрүүлэгшээр һуугаа.

Подкомитедэй удаадахи заседани октябриин 7-до болохо юм.

Бельгиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй пленум

БРЮССЕЛЬ, октябриин 6. (ТАСС). Бельгиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй пленум Брюсселдэ болоожо, коммунистическэ хэблэл тарааха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ гэжэ «Драпо руж» газетэ мэдээнэ. Коммунистическэ хэблэлэй органуудые мүнгэ зөөреэр хүсэдөөр хангаха талаар ябуулагдажа байһан кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень коммунистическэ партиин гэшүүдые Центральна Комитет уряалаа.

Грецидэхи дотоодын политическэ кризис

АФИНЫ, октябриин 5. (ТАСС). Премьер-министрын тушаалые гадаадын хэрэгүүдэй министр Стефанопулос дааха гэжэ Папагосой шиидхэһэн тухай мэдүүлгые правительствын президиум премьер-министр Папагосой наһа барахын урда тээхэнэ хэлэлдэжэ 4-дэ хэблэлдэ дамжуулан үгэһэн байна. Папагосой энэ шиидхэбэриһэе уламжалан оборонын министр Канеллопулос тушаалһаа буугаһан байна. Папагосой энэ шиидхэбэрине «өөрыем дорожолһон» ушар болоно гэжэ тэрэ тоолһон байгаа. (Папагосой үбшэлһэнһөө уламжалан һүүлэй һарануудта Канеллопулос премьер-министрын уялгые дүүргэжэ байһан юм).

Канеллопулосой тушаалһаа буунаһай һүүлээр Стефанопулос энэ һуни доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэзэ: «Правительствомнай үгы болобо. Маршал Папагосые хүдөөлүүлэн сасуугаа, «Греческий сбор» (Папагосой толгойлжо байһан правительственна парти,—**ред.**) гэжэ партиһаа правительство ородог депутадууд шэнэ хүтэлбэри һунгагдаха гү, мүн «Греческий сбор» парти зандаа үлэхэ гү гэһэн асуудал шиидхэхын тулада зүблөө хэхэ байна».

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 5. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэр үглөөнэй пленарна заседани дээрэ ниитэ-политическэ дискусси болоожо, Индиин делегаци толгойлогшо Кришна Менон үгэ хэлээ.

Сан-Франциско городто болоошо ООН-эй ойн баярай сесси хэрбээ ондоо эрхэ байдалда үнгэргэгдэһэн байгаа һаа, имагтал ёһо тэды юумэ болоод һалаха байһан аад, харин мүнөө «шэнэ саг үеые нээжэ үгэбэ» гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Энэ юун дээрээ һээ болооб гэхэдэ, харилсан ажалалха замуудые дүрбэн оронуудай гүрэнүүдэй ажал-ябуулагшадай хамтаараа бэдэржэ олохые хүсэжэ байһаниинь дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудай толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй урда тээ үнгэргэгдэһэн тэрэ сесси дээрэ элирхэ гараһан байгаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Сан-Францискода болоошо сесси дээрэ хэгдэһэн найдалгые правительствонуудай толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн һалаа хаарюулаа, энэ зүблөөндэ хабаадагшад арадуудайнгаа үнэн хүсэлые харуулаа гэжэ Менон тэмдэглээ.

ООН-эй Уставые дахин хаража үзэхэ шухала байһан тухайда зарим делегацинуудай һанамжа тушаа хэлэхэ зуураа, Индиин түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ: минии правительствын һанамжын ёһоор, имагтал бүтэдэнинтын, нэн түрүүн Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжын гэшүүд байһан бүхы гүрэнүүдэй зүбшөөлөөр Устав шэнэлэн харагдажа болохо байна. Мүнөө Уставые шэнэлэн хаража үзэхэ таатай саг ерээдүй байна. Энэ асуудал тушаа бүгэдэнинтын зүбшөөлөөр абтаһан ямаршье шиидхэбэрине Индиин делегаци дэмжэхэ, харин тиихэдэ Уставые хаража үзэхын тула тусгаар нобшо механизм байгуулха ябадалые тэрэ буруушааха байна гэжэ Менон хэлээ.

ООН-до шэнэ гэшүүдые абаха тухай хэлэхэ зуураа, Нэгэдэмэл Нацанүүдай Организацида хүн түрэлтэнэй гурбаһай нэгэ хубинь мүнөө хүрэтэр оруулагдаадүй байһанда Индиин делегат Ассамблейн анхаралые хандуулба. Бүхы дэлхэй дээрэ ямар гүрэнүүд бииб, тэдэ булгадаа ООН-до оруулагдаха зэргэтэй. ООН-эй, мүн тэрэшэлэн дүрбэн гүрэнүүдэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевэдэ болохоёо байгаа зүблөөн дээрэ хэгдэжэ хэлсээшье ООН-эй гэшүүд болохоёо хүлеэжэ байһан олонхи оронуудые тус Организацида абаха тухай асуудалые шиидхэхэ бэзэ гэжэ Менон найдаба.

Индиин түлөөлэгшэ ООН-эй экономическэ хүдэлмэри тушаа ехэнхинь хэлэһэн байна. Һулаар хүгжэнги оронуудые экономическэ талаарнь хүгжөөхэ уласхоорондын тусгаар фонд байгуулхын шухала байһан тухай хэлээд, экономическэ харилсаагаа үргэдхэе гэжэ бүхы оронуудые уряалба.

Атомна энергиие амгалан ёһоор ашаглахын тула уласхоорондын агентство байгуулха тухай һанамжые Индиин делегат дэмжээ. Тиихэ зуураа, иимэ агентство ООН соо гадаалагдаад байха бэшэ, харин «Нэгэдэмэл Нацануудай Организацитай тон нягтаар холбоотой байха зэргэтэй» гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Атомна материалтай байһан оронуудые промышленна талаараа э-ээл хүгжэнги оронуудай колониальна ёһоор мүлжэхөөр бэшээр тиимээр атомна энергиие амгалан ёһоор ашаглаха хэрэг эмхидхэгдэхэ зэргэтэй гэжэ Менон хэлэбэ.

Буу зэбсэг хуряаха асуудал тухай хэлэхэ зуураа, энэ асуудал мүнөө шиидхэгдэжэ боломоор болоод байна гэжэ хэлэһэн делегадуудай һаналые Менон зүбшөөрбэ. Энэ асуудалаар элдэб дурадхалнууд оруулагдаа, магад хубилалтануудые оруулжа байгаадшье, тэдэниие һэшаахаар байгаа, тэдэ тиихэүгын шалтагааниие Индиин делегаци харанагүй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэхэ ябадалые багахаанаршье удаарууулаа хада бэрхэшээлнүүд үшөө бэрхэ ерэхэ байна гэжэ Менон тэмдэглэбэ.

Инди хадаа атомна зэбсэг бүримүнэн хориможолхые хүсэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. «Эзэрхэг түрмэйэлнэртэ эсэргүүгээр бээ хамгаалха зорилгоор» энэ зэбсэг хэрэглэгдэжэ болохо гэһэн баримта бүгэдэнинтын амгалан байдалда туһа хүргэхэгүй байна.

Алжирска асуудалые зүбшэн хэлсэхэ гэһэн Ассамблейн шиидхэбэридэ харюу болгон, Ассамблейе Франциин делегациин орхиходоо ошоһониинь гэмшэлтэй гэжэ Индиин делегат хэлэбэ. Харюу болоолоо Франци шэнэлэн хаража үзэхэ бэзэ гэжэ тэрэ найдаба.

Германиин хоёр хубида байһан засагай али нэгые засаг гэжэ лэ мэдэрээд, Германиин нэгэдэл туйлахын аргагүй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй алиниешье хараадаа абаха шухала гэһэн һанамжа Индиин делегациин толгойлогшо оруулба. Тэдэнэрэй хоорондоо өөһэдөө хэлэе ойлголсоо һаань таарамжатай байжа болоо гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Дальна Востогой асуудалнууд тушаа хэлэхэ зуураа, «СЕАТО гээшэ энэ районда эб найрамдал хангаха ябадалда туһалнагүй» гэжэ минии правительство тоолоно гэжэ Менон мэдүүлбэ. Индо-Хитадай асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула энэ асуудалаар Женевскэ хэлсээн тон шууд сэхэ дүүргэгдэхэ зэргэтэй гэжэ Менон тэмдэглээ.

СССР Японии хоёрой хоорондохи хэлсээнүүд амжалтатайгаар дүүрэхэ бэзэ гэжэ тэрэ найдаба.

Хитадай Арадай Республика болон США хоёрые дүтэлүүлхэ хэрэг хүгжэдхэхын тула хэгдэжэ боломоор бүхы юумэ хэе гэжэ оронуудые бүхыдынь Менон уряалба. Агуехэ эдэ 2 гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта зарим тэдэ алхам урагшаа хэгдээд байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Бүхы арсалдааха асуудалнууда, тэрэ тоодо Тайвань арал тухай асуудалыые амгалан ёһоор США-тай шиидхэхые Хитадай Арадай Республикын правительствын хүсэжэ байһанда Инди этигэнэ. Эдэ бүхы асуудалнууд США ба КНР хоёрой хоорондохи хэлсээнүүдээр лэ шиидхэгдэжэ болохо байна.

Түгэсхэлдөө Менон үнгэрөөшэ сесси дээрэ Индиин делегациин оруулһан дурадхалнуудта делегадуудай анхаралые хандуулба. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээ баталха түрүүшын алхам болгон, буу зэбсэг яралтайгаар түхеэрэхэ, тэрэшэлэн ядерна зэбсэгые туршажа үзэхэ ябадалые болюулха гэжэ тэдэ дурадхалнууд дотор хэлэгдэһэн байгаа. Буу зэбсэг хуряаха гү, али буу зэбсэг хизаарлаха гэшэ һайн хэрэг, зүгөөр энэ хадаа амгалан байдал гүйсэд тогтооно бирахагүй байна. Дайн гээшые эсэслэн хориможолхо шухала. Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци эб найрамдал ба бүхы оронуудай харилсан ажалалха ябадал туйлаха зорилготой.

Индиин делегациин толгойлогшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр ниитэ дискусси дүүрэбэ. Ниитэ ба уласхоорондын региональна асуудалнуудаар тэрэ дискуссиин үедэ 45 оронуудай түлөөлэгшэд өөһэдынгөө хараа бодолые хэлээ.

Генеральна Ассамблейн X сесси шэнэ, уласхоорондын нилээд таатай һайн оршон байдалда эхилээ гэжэ үгэ хэлэгшэд булгадаа тэмдэглээ. Уласхоорондын түгшүүрилые зөөлэрүүлхэ хэрэгтэ дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй, Азиин ба Африкын оронуудай Бандунгска конференциин, тэрэшэлэн атомна энерги амгалан ёһоор ашаглаха зорилгоор болоһон уласхоорондын конференциин шухала үүргэ дүүргэһые онсо тэмдэглээ. Уласхоорондын шухала шухала асуудалнуудые, жэшээнь, буу зэбсэг хуряаха асуудалые шиидхэхэ замда гадаадын хэрэгүүдэй дүрбэн министрнүүдэй болохоёо байгаа Женевскэ зүблөөнэй шэнэ шухала алхам болохо үгэ хэлэгшэд найдаа. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха талаар эдэбхи үүсхэл гаргаһанайнь түлөө агуу ехэ гүрэнүүдтэ баяр хүргэхэ зуураа, арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор, «Женевын ёһоор» Нэгэдэмэл Нацануудай бүхы Организациин ба тэдэнэй бүхы гэшүүдэй шиидхэхын шухала байһые «бага» оронуудай олохон түлөөлэгшэд тэмдэглэбэ.

Тусхай олохон асуудалнуудаар үгэ хэлэһэн делегадуудай һанамжануудай нилээд олдо ондоо байбашье, арсалдаата асуудалнуударшье энэ сесси дээрэ делегацинуудай хэлэһэн хараа бодол ехэ дару байба. Имагтал колониальна асуудалнуудые Генеральна Ассамблейн зүбшэн хэлсэлгэдэ табихагүй гэһэн хэдэн оронуудай һэдэлгэ Генеральна комитедтэ, тэрэшэлэн пленарна заседаниинууд дээрэ шанга шанга үгэ хүүр гарһаа.

* * *

Политическэ дискуссиин дүүрэһэнэй һүүлээр Генеральна Ассамблейн комитедүүд хүдэлжэ захалба. Тэдэнэй зариманиинь, жэшээнь, харгалзалгын комитет, тусхай политическэ комитет хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Индонезидэхи парламентска һунгалтын дүнгүүд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 6. (ТАСС). Индонезидэ парламентска һунгалта болохо үедэ үгтэһэн голосуудые тоолоһоной һүүлшын хүсэд бэшэ дүнгүүд тухай Юнайтед Пресс агентствын корреспондент Джакартаһаа мэдээсэнэ. Энэ хуулита бэшэ мэдээнэй ёһоор Индонезиин дүрбэн политическэ гол партинуудай хоорондо голосууд иимээр хубаарилагдаа: национальна парти—7.727.925 голос, Машуми парти—6.193.048 голос, Нахдатул Улама парти—6.173.206 голос, коммунистическэ парти—5.693.625 голос абаһан байна.

Франциин национальна оборонын министрээр генерал Бийот томилогдобо

ПАРИЖ, октябриин 6. (ТАСС). Тушаалһаа бууһан генерал Пьер Кениг гэгшын орондо Франциин национальна оборонын министрээр генерал Пьер Бийот томилогдоо.

НАТО-гэй соведэй сессиин болохоёо байһан тушаа

ПАРИЖ, октябриин 6. (ТАСС). Хойто-атлантическа союзда (НАТО) хабаададаг оронуудай саг үргэлжын түлөөлэгшэдэй заседани үсэгэлдэр болоод, дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Женевскэ зүблөөнэй болохоёо байһан дашарамдуулан, НАТО-гэй соведэй ээлжээтэ сессиие октябриин 25-да Парижда зарлаха гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

Камбоджодохи уласхоорондын комиссиин түрүүлэгшэдэ Вьетнамска Арадай армиин Верховно командованиин эльгээһэн бэшэг

ПЕКИН, октябриин 6. (ТАСС). Вьетнамска Арадай армиин Верховно командовани Камбоджодохи уласхоорондын комиссиин түрүүлэгшэдтэ октябриин 3-да бэшэг эльгээжэ, Камбоджо тушаа ДРВ-гэй правительствын баримталдаг хараа бодолые тэрээн соогоо тайлбарилһан байна.

Бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Камбоджын Воун-Сай районда Вьетнамска Арадай арми доботолго хэжэ США-гэй тараһан гү соо бото байдалда таарахагүйһөө гадна, Камбоджо Вьетнам хоёрой хоорондо арсалдаа гаргаха, Индо-Хитадтахи эб найрамдалые һуларуулха гэһэн һэдэлгэ болоно.

Вьетнамай Демократическа Республикын һанамжын ёһоор, эдэ хоёр оронуудай хоорондо хүршэ ёһоной харилсаа тогтооно таарамжатай арга нүхэсэл мүнөө үедэ бии байна гэжэ бэшэг соо заагдана.

Сентябриин 13-да үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, политическэ түлөөлэгшэдые бэе бэедэе эльгээлсэхэ тухай ДРВ-гэй правительстватай үгээр ойлголсохоор бэлэн байнабди гэжэ принц Сианук (Камбоджын премьер-министр.—**ред.**) гэгшын хэһэн мэдүүлгые ДРВ-гэй правительство һайшааба. Вьетнамай Демократическа Республикын правительство хадаа эбтэйгээр ажабайха табан принципэ үндэһэлэн хоёр ороной хоорондо хани ёһоной харилсаа тогтооохо тухай хэлсээ хэхээр бэлэн байна гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Дээрэ дурсагдаһаниие Камбоджын правительстводо мэдээсэхыень Камбоджодохи уласхоорондын комиссие Вьетнамска Арадай армиин Верховно командовани гуйһан байна.

Фор Аденауэр хоёрой хэлсээнэй дүнгүүд тушаа

ПАРИЖ, октябриин 6. (ТАСС). Франциин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Фор Германска Федеральна Республикын канцлер Аденауэр хоёрой хэлсээн Люксембургда болоод үсэгэлдэр үдэшэ дүүрээ.

«Европын хэрэгүүдээр германо-французска харилсан ажалалгые саашадань бэелүүлхээр» хоёр талын бэлэн байһан тухай, тэдэнэй «хараа бодолой адли байһан» тухай юрэнхы найдуулгануудта хэлсээнэй түгэсхэлэй коммюнике соо хэгдэһэн байна.

Французска правительственна тушаалтанай найдалгые люксембургскэ хэлсээнүүд харюулаагүй гэжэ парижскэ олон газетэнүүдэй шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ. Юуб гэхэдэ, Саар тухай «Европейскэ дүрим» гэдэгые үгэ дуугүйгөөр һайшааһан ба болохоёо байһан асуултын үедэ тэрэ дүримэй түлөө голосовалхыень Саарска областиин хүн зониие уряалһан франко-баруунгерманска хамтын декларации толилхо ябадал французска делегаци туйлажа шадаагүй.

Үрэ жэмэ[...] сад

Арбан жэлэй саан[...] Я. П. Андреев Кудары[...] Молотовой нэрэмжэт[...] до үрэ жэмэстэ модо[...] жа, багахан сад тари[...] Энэ садынь колхозой[...] ник Иван Иннокентье[...] ников һайндураара[...] һалжа захалаа һэ[...] колхозой сад 5 гекта[...] шэ талмай эзэлнэ. [...] үлир, томо үрэтэ я[...] нетхэ, үхэр нюдэн [...] үрэ жэмэсүүдэй һө[...] ургаса үгэжэ захала[...]

Иван Иннокентьеви[...] мэстэ сад ургуулхаба[...] огород тарина. Мүн [...] эрхэ байдалда кукур[...] һанай үрэнэ абахын [...] шалгын хүдэлмэри хэ[...]

Колхозой садовод[...] досотой ажал энэ [...] дунгүүдые харуулба[...] Жарников 50 центнер[...] 47 центнер арбуз, 37 [...] үгэрсэ, улһаай, кук[...] шахуу центнер үрэһ[...] байна. Тиигэжэ энэ к[...] һаа мүнөө жэлдэ, ту[...] 100 мянга шахуу түх[...] зо доход оруулхаар [...]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: [...] садовод И. И. Жарни[...] соогоо байна.

А. Ист[...] фото [...]

Футбо[...]

Республикын кубогай т[...] сөөндэ 15 команда хабаа[...] дя үдэрэй турнида боло[...] сөөнэй удаа транспортын [...] тив» ба «Звезда» обще[...] командануудай барание [...] финальна уулзалгада н[...] олоһон байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй [...] жэтэ стадион дээрэ э[...] да уулзажа, түрүү һу[...] тэмсээ.

Мүрысөөн хоёр талаһа[...] эдтэйгээр захалаа. Тии[...] нуудай хүсэн тэнсүү ш[...] наадаанай түрүүшын ха[...] командань тоо нээжэ [...]

Наадаанай хоёрдохи [...] комотивайхин эмхитэйге[...] хэды доболго хэһэнэй [...] дүүлийгээ ворота руу бу[...] ю оруулаад, 1:0 тоот[...] «Звезда» команда тоо[...] сүэлэнтэйгөөр доболго[...] бэшье, амжалта туйлаагү[...] сөөн транспортныхидай [...] дүүрэв.

Наадаанай удаа, түрүү [...] һэн транспортын «Локомо[...] мандада физкультура ба [...] республиканска комитед[...] барюулагдаа.

А. Ми[...]

Шатараар [...] эхэнэрнүүдэ[...] уласхоорондо[...] турнир

Эхэнэрнүүдэй шатарай [...] рондын турнирай гурбада[...] тябриин 3-да болоо.

Гурфинкель (СССР) [...] Будинич (Чили) хоёр [...] оройдоо 19 ябадал х[...] шье, тэдэнэй парти ехэ [...] дээрэ шүүһэн байна. [...] байгаа. Советскэ шатарша[...] дээ шүүһэн байна.

Американска шатаршаг[...] Стивенсон Грессор хоёр [...]

Шоде де Силан (Франц[...] луй (Польша) ехэ шанга[...] даа. 25-дахи ябадалда Го[...] дэб гэжэ мэдээрээ.

Вольперт (СССР) Келле[...] (Германска Демократиче[...] публика) хоёр тэнсээ.

(ТА[...]

Редактор Д. Л. ЛОБСА[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00584. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5[...]